Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 179 (1429) ♦ Вівторок, 1 жовтня 1996 року ♦ Ціна договірна

Олександр МОРОЗ: "Опора держави — власне виробництво"

«Дехто не хоче, щоб у нас діяв Конституційний суд», — так висловився глава українського парламенту, характеризуючи ситуацію, яка склалася в країні навколо створення найвищого судового органу. Це було сказано під час поїздки по Таращанському району Київщини на зустрічі з працівниками агропромислового комплексу. Однак, твердо заявив Олександр Олександрович, ми найближчим часом завершимо роботу над прийняттям закону про Конституційний суд, проголосуємо за наш, парламентський склад цього високого органу.

(Закінчення на 2-й стор.).

Прибуває делегація кнесету

Як повідомили в прес-службі Верховної Ради України, сьогодні до Києва має прибути делегація ізраїльського парламенту — кнесету. Передбачено її зустрічі з Головою Верховної Ради Олександром Морозом, керівниками фракцій та у постійних комісіях ВР.

ВШАНОВАНО МИХАЙЛА ГРУШЕВСЬКОГО

Одного з фундаторів української державності, найвидатнішого історика, Президента Української Народної Республіки Михайла Грушевського вшановано на урочистому ювілейному зібранні, присвяченому 130-річчю від дня його народження.

(Закінчення на 2-й стор.).

Полювання на двох зайців: українського і російського

Президент України Леонід Кучма відвідав 28 вересня з робочим візитом Москву, де зустрівся з Прем'єр-міністром РФ Віктором Черномирдіним. Після повернення до Києва Президент повідомив, що сторони дійшли цілковитої згоди щодо закінчення поділу Чорноморського флоту і дотримання режиму вільної торгівлі (йдеться про розв'язання проблеми щодо наміру РФ обкладати ПДВ українські товари). Розглядалося також питання про поставки енергоносіїв.

(Закінчення на 5-й стор.).

ВПЕРШЕ ЯК ПОВНОПРАВНІ

В місті Грац (Австрія) відбулася зустріч міністрів охорони навколишнього середовища держав—членів Центрально-Європейської ініціативи (ЦЄІ). Україна, яка була представлена на цій зустрічі Постійним представником при міжнародних організаціях у Відні, послом Миколою Макаревичем, вперше брала участь у засіданні як повноправний член ЦЄІ.

КИДАЙ ЗОШИТ — ЙДИ ДОДОМУ?

1 ВЕРЕСНЯ педагогічні колективи України зустріли лозунгами «руки — на парту, зуби — на полицю». Графік погашення заборгованості із заробітної плати сіячам розумного, доброго, вічного виконаний не був. Внаслідок цього двері 136 шкіл Тернопільської області, 41 школи Чернівецької і 25 — Івано-Франківської 1 вересня опинилися зачинені. В Автономній Республіці Крим через страйк вчителів своєчасно не розпочали заняття 255 з 579 шкіл. А що думає з цього приводу рідний Кабмін? Він наказав довго жити гарячим шкільним обідам, безкоштовним підручникам, поміркував та й скоротив на 30 відсотків професорсько-викладацький склад вузів...

Шлях до знань зараз не просто встелений тернами, але й вкритий товстим шаром криги та снігу — школи України не забезпечені паливом, не відремонтовані котельні, не модернізовані тепломережі... Учбовий сезон, що й відкрився не своєчасно, ризикує стати мертвим.

Роздуми про «перспективи» нашої освіти читайте на 10-й стор.

ПРОЧИТАЙТЕ І РОЗКАЖІТЬ ІНШИМ, БУДЬ ЛАСКА

«Голос України» був і залишається газетою, призначеною для розумного читача.
«Голос України» — це повага до Вас і Ваша поінформованість.
Передплатний індекс газети українською мовою — 60955, російською мовою — 60997.
Передплатна ціна на перше півріччя 1997 року — 12 гривень.
Можна передплатити Вашу газету «Голос України» і на весь наступний рік за 24 гривні.
Є передплатні пільги для ветеранів ВВВ і праці, студентів, чорнобильців, афганців: 9 гривень за передплату на шість місяців, 18 гривень — за річну.

(Закінчення на 12-й стор.).

Увага: «Голос України — тиждень»

Таку назву має новий тижневик, який прийде до передплатника й читача з 1 січня 1997 року.
Цей сучасний інтелектуальний тижневик висвітлюватиме найактуальніші питання, які розв'язує Україна, вміщуватиме найцікавіші та найважливіші інформації, репортажі, статті, фейлетони.
Географія публікацій — Україна і світ.
Політика — на користь розуму.
Економіка — для України.

(Закінчення на 12-й стор.).

Є приємна новина!

«Голос України» вже вчотре проводить для своїх передплатників лотерею. Розігруватимуть найрізноманітніші товари. І все це завдяки нашим спонсорам:

1. *Хмельницькому АТ «Адвіс» (генеральний директор Іван Дунець) — мотокультиватор.*
2. *Хмельницькому бюро молодіжного туризму «Супутник» (директор Василь Лосюк) — закордонна туристична путівка.*
3. *Кам'янець-Подільському АТ «Адамс» (генеральний директор Адам Яхієв) — імпортний кольоровий телевізор.*

Друзі! Ви можете стати учасниками розіграшу нашої лотереї, якщо передплатите «ГУ» або щотижневик «Голос України — тиждень» на 1997 рік. Надсилайте до редакції листівки з позначкою «Лотерея «ГУ-97», де вкажіть прізвище, ім'я, по батькові, домашню адресу, копію передплатної квитанції. Розіграш — наприкінці січня 1997 року.

Друзі! Стежте за газетою. Щономера в нас збільшуватиметься асортимент товарів для розіграшу лотереї!

У номер

Нарада в Голови Верховної Ради України

30 вересня Голова Верховної Ради України Олександр Мороз провів нараду з головами постійних комісій. На порядок денний винесено ряд важливих питань законотворчого характеру.

Обговорено розклад засідань Верховної Ради 1—4 жовтня. Пленарний тиждень передбачається бути насиченим, інтенсивним. Зокрема, депутати мають розглянути проект закону про державні гарантії відновлення заощаджень громадян України, проект закону про субсидії населенню для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг (третє читання). Загалом питання соціального захисту населення посідають дуже важливе місце в порядку денному роботи Верховної Ради упродовж жовтня. Так, буде заслухано інформацію уряду про відшкодування колективним сільськогосподарським підприємствам коштів для компенсації будівництва об'єктів соціально-культурного призначення на селі в 1995 році.

Учасники наради обговорили пропозиції до порядку проходження проекту закону «Про державний бюджет України на 1997 рік». До речі, перед доповіддю міністра фінансів про бюджет буде заслухано інформацію уряду про контрольні цифри соціально-економічного розвитку держави в 1997 році.

Йшлося також про перелік законопроектів, які пропонує Президент України для розгляду на шостій сесії в позачерговому порядку як невідкладні.

Серйозна розмова відбулася з приводу підготовки Податкового кодексу. Останнім часом лунають звинувачення на адресу Верховної Ради, що економіка не працює через недосконалість податкових законів. Зрозуміло, все це має суто політичний характер — йде пошук винних за всі недоліки й розрахунки в економічному реформуванні. Тому паралельно з корекцією податкових законів триватиме підготовка Податкового кодексу. З цією метою розпорядженням Голови Верховної Ради створено робочу групу, до складу якої ввійшли представники різних депутатських груп і фракцій.

Відбувся обмін думками стосовно підготовки до розгляду Верховною Радою України законопроекту про місцеве самоврядування. Адже ця проблема — одна з найактуальніших у системі організації місцевої влади.

Обговорено інші питання роботи Верховної Ради України.

Прес-служба Верховної Ради України.

Без дистанцій

Україна визначає Францію як свого стратегічного партнера —заяву такого змісту зробив Голова Верховної Ради Олександр Мороз під час зустрічі з французькими сенаторами, повідомляє Укрінформ.

Зв'язки між парламентськими групами і парламентами в цілому допоможуть нам долати дистанцію між Францією і Україною, сказав Олександр Мороз під час зустрічі з представниками групи «Франція—Україна» Сенату Франції. Групу французьких сенаторів, яка перебуває в Україні по лінії міжпарламентських зв'язків, очолює сенатор, секретар Сенату Франсуа Лесен.

Як зазначалося під час зустрічі, в Україні вже діє понад 70 спільних підприємств. Французькі бізнесмени активно співпрацюють з Львівським автозаводом, рядом інших підприємств, зокрема, тих, що видобувають та обробляють граніти. Однак, підкреслив Франсуа Лесен, на міждержавному рівні ця праця ще не набула бажаної інтенсивності.

Предметом розмови також стали відносини між Україною та Росією, про стан яких Олександр Мороз сказав: «На офіційному рівні розбіжностей між Україною та Росією не існує». Олександр Мороз підтвердив офіційну позицію України щодо її стосунків з НАТО і підкреслив, що ця інституція у проведенні своєї політики повинна бути більш стриманою заради збереження рівноваги на європейському континенті.

Олександр МОРОЗ:
«Опора держави - власне виробництво»

(Початок на 1-й стор.).

Нагальна необхідність швидкого завершення цієї роботи, зауважив Голова Верховної Ради України, пояснюється тим, що сьогодні видається немало державних нормативних актів, які грубо порушують Конституцію України. Деякі теоретики і практики трактують на свою користь Основний Закон, отже, конче потрібне тверде слово органу, якому одному-єдиному буде дано право трактувати конституційні положення.

Нелегкі дні очікують депутатів Верховної Ради, зауважив Олександр Мороз, і під час їхньої роботи над проектом Державного бюджету України на 1997 рік. Уже перше ознайомлення з ним викликало в депутатів немало запитань. У надісланому Верховній Раді документі немає чіткої деталізації видаткової та прибуткової статей. А це відкриває поле для службової самодіяльності.

Відсутні детальні викладки й у сфері макроекономіки. А такий документ не терпить довільності. Народні обранці, сказав голова Верховної Ради, не допустять цього разу, щоб їх підштовхували поспіхом затвердити сирий новоположний документ нашої держави.

З великою увагою і відповідальністю працюють нині народні депутати України над удосконаленням податкової системи. Настав час покласти край неймовірному фінансовому тиску на виробництво. Хіба це нормально, сказав Олександр Олександрович, коли підприємство здійснює близько 20 різноманітних платежів не тільки до державної казни, а й у різноманітні фонди? Ідеологія податкової політики відпрацьовується нині таким чином, щоб для селянина, приміром, основним податком була плата за користування землею. Всі ж інші мають бути значно скорочені.

Голова Верховної Ради піддав критиці й Програму діяльності уряду, яка передана на розгляд Верховної Ради. «Ситуація тут непроста хоча б тому, — сказав він, — що в ній тільки декларується підтримка власного виробника, а конкретно для цього нічого не робиться. У державі й досі панує ідеологія кредитів, тобто, побільше набрати їх і проїсти. Ми твердо стоятимемо на іншому, на діях, які підняли б наше власне виробництво».

Багато уваги приділив керівник українського парламенту під час зустрічі з аграріями проблемі дальшого становлення влади на місцях, розвитку місцевого самоврядування. У законах, які прийматимуться з цього приводу, треба чітко вписати, чим займається глава адміністрації, а чим — голова ради. «Вважаю, —сказав Олександр Мороз, — у Конституції України необхідний рядок про те, що голова ради і глава адміністрації повинні бути в одній особі, обраній усім населенням. Керівник району чи області має міцно стояти на ногах. Думаю, ми тут знайдемо оптимальне рішення».

***

Напередодні Міжнародного дня людей похилого віку Голова Верховної Ради України відвідав обласний будинок престарілих. Він детально ознайомився з умовами проживання його мешканців, вручив їм подарунки.

Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ.

П'ятдесят п'ять років пам'яті

Ми пам'ятаємо і сумуємо за всіма, хто у жорстокі дні 1941 року був похований у страшній могилі Бабиного Яру.

Високою нотою поминальних подій минулої неділі стало покладення вінків і квітів до підніжжя пам'ятника жертв Бабиного Яру. Пам'ять загиблих вшанували Президент України Леонід Кучма, Прем'єр-міністр Павло Лазаренко, перший заступник Голови Верховної Ради Олександр Ткаченко, глава Київської міської держадміністрації Олександр Омельченко, мешканці Києва і зарубіжні гості.

Болем за наших співвітчизників був сповнений проведений після цього мітинг.

Фото Володимира ФАЛІНА (Укрінформ).

ОСТАННЯ АТАКА
Чи всі залишать окопи?

ВОЧЕВИДЬ нинішні програми соціально—економічного поступу держави вигідно вирізняються своєю методологією перед тими, що готувалися колись до партійних з'їздів.

Урядова програма на найближчі три роки, яку репрезентували минулого тижня засобам масової інформації керівники уряду в особі віце-прем'єра Михайла Зубця, міністра фінансів Валентина Короневського, міністра економіки Василя Гуреєва та міністра у справах науки і технологій Володимира Семиноженка, готувалася, за їх твердженням, паралельно і з врахуванням проекту державного бюджету на 1997 рік. Отже, не вилами по воді писано — і це її перший козир. Знать, у комісії Верховної Ради вона потрапила на тиждень пізніше самого проекту державного бюджету — і це, слід зрозуміти, її друга родзинка. Та ще й на смак яка!

За словами заступника керівника робочої групи з підготовки проекту урядової програми Василя Гуреєва, пропозиції Кабінету міністрів дозволяють мобілізувати фінансові джерела для подальших структурних перетворень в економіці, передусім — для відродження виробництва. Для виведення промисловості з кризи пропонується докорінно реформувати виробничі відносини вже наступного року на добрій сотні підприємств машинобудівного комплексу, близько 800 підприємств приватизувати, оголосити безкомпромісну боротьбу з бартером та іншими шкідливими надмірностями. З тіньовим сектором не панькатись — узяти на державний олівець! Кожну бюджетну установу — на державний кошторис!

Одне слово, уряд готовий підвести директорський корпус в атаку, чого, зрештою, давно очікують і народні депутати, і громадяни. Причому, схоже, в останню атаку, бо змагатимуться далеко не всі — тільки ті, хто встояв і адаптувався до роботи в ринкових умовах. Які редути мають впасти? Або які позиції уряд має на меті утримати? На останнє запитання міністри відповідають охоче. Мовляв, треба зберегти ознаки фінансової стабілізації, скоротити рівень інфляції, дефіциту бюджету... І раптом міністр фінансів Валентин Короневський додає: «... до п'яти відсотків від рівня ВВП». Але ж проект державного бюджету на 1997 рік передбачав тиждень тому 3,8 відсотка! Невже міністр фінансів обмовився? Ні, бо й обсяг податкових вилучень до бюджету в структурі валового внутрішнього продукту, за його словами, планується скоротити до 42,4 відсотка, тоді як бюджет передбачав, за підрахунками, до 39. Невже навіть перед останньою атакою піклуємося про тили? Схоже на це, бо Кабінет міністрів вже не такий категоричний щодо прогнозів річної інфляції (25—30 відсотків проти 25 згідно з проектом держбюджету), а через це й приросту реального валового внутрішнього продукту в 1997 році (1 процент проти 1,7 процента згідно з проектом державного бюджету).

Міркуючи про методологію нинішньої програми уряду і державного бюджету та очевидну цифрову плутанину, нарешті відчуваю, що знайшов логічне пояснення, чому міністри лише усміхаються, коли їх запитуєш, які редути братиме директорський корпус. Не інакше, як власну нерозпорядливість, некомпетентність і внутрішній подвійний стандарт, який гарантує розкішний окоп під час будь-якої атаки.

Сергій ВЛАД.

І «секонд-хенд», і фіто-бар...

Для тих, кому за 60

Сьогодні в столиці України, за статистикою, мешкає 27 тисяч людей похилого віку, які потребують допомоги. Близько 5 тисяч із них обслуговуються патронажними сестрами Червоного Хреста. У столиці діє 25 медико-соціальних пунктів та 7 великих медико-соціальних центрів. Сьогодні в Харківському районі відкрився ще один такий центр. Діапазон послуг, які вони надають, надзвичайно широкий: медико-фізіотерапевтичні процедури, організація пунктів харчування, функціонують «Банк одягу», фіто-бар тощо.

Київська міська держадміністрація намагається всіляко сприяти поліпшенню соціального захисту людей похилого віку. Зокрема, міська влада підтримує Товариство Червоного Хреста м. Києва — неприбуткову, благодійну організацію, що взяла за мету захист та піклування про таких громадян. Нещодавно Київська міськдержадміністрація в рамках регіональної програми «Турбота» надала фінансову допомогу міській організації Червоного Хреста — 11 мільярдів карбованців і винайшла ресурси, аби повернути цій організації кошти, виплачені за оренду приміщень.

Відповідно до основних заходів Кабінету міністрів України щодо проведення у 1996 році Міжнародного року боротьби з бідністю, голова Київської міськдержадміністрації Олександр Омельченко видав розпорядження, яким затверджено план основних соціально орієнтованих заходів столичної влади у 1996 році. Зокрема, передбачається завершити реорганізацію районних відділів соціального захисту населення міста, створити на базі відділень соціального обслуговування пенсіонерів та самотніх, непрацездатних громадян, територіальні центри соціальної допомоги. Заплановано також розробити механізм надання земельних ділянок малозабезпеченим сім'ям для вирощування сільськогосподарської продукції.

Вже з початку наступного року в кожному районі міста має бути організовано майстерні з ремонту побутової техніки, взуття та одягу за пільговими цінами і безкоштовно; розпочнуть роботу пункти збирання, хімчистки та ремонту одягу і взуття «секонд хенд» для подальшої реалізації малозабезпеченим.

Віталій ЧЕПИНОГА.

Вшановано Михайла Грушевського

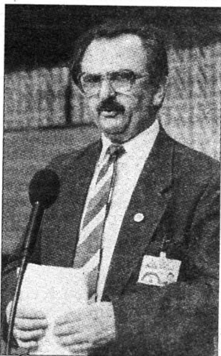
(Початок на 1-й стор.).

З доповіддю на засіданні виступив віце-прем'єр-міністр України Іван Курас. Він зазначив, що Михайло Грушевський першим у двадцятому столітті очолив прорив українського народу до державної самостійності, заклав підвалини національного відродження, залишив велику духовну спадщину, був блискучим, неперевершеним автором нового життя. Доповідач висловив переконання, що вшанування творчості та діяльності великого українця стане не лише вдячною данью поваги, а й допоможе повніше використати інтелектуальний потенціал вченого, досвід державотворця для ствердження дійсно нової України, про яку мріяв Михайло Грушевський.

Про діяльність вченого, політичного і громадського діяча, його провідні ідеї та світогляд розповіли у своїх виступах відомі науковці.

На зібранні, яке завершилося святковою концертною програмою, були присутні Голова Верховної Ради Олександр Мороз, Президент України Леонід Кучма, Прем'єр-міністр України Павло Лазаренко, члени уряду, народні депутати, представники громадськості.

Представляємо голів рад

МИКОЛА Горинь народився 1945 року в Жидачівському районі Львівської області в селянській родині. Закінчив Ходорівську середню школу, здобув фах інженера-електрика у Львівському політехнічному інституті. З 1986 року працював у спеціальному конструкторському бюро «Термоприлад» у Львові. 1990 року обраний депутатом Львівської обласної Ради та заступником голови Ради. З 1992 року — голова Львівської обласної Ради народних депутатів. Глава Львівської облдержадміністрації. Одружений, виховав дві доньки.

Призначена історією роль...

—Миколо Миколайовичу, теоретики революційних процесів стверджують, що владу легше завоювати, ніж утримати.

—У теоріях я не дуже розуміюся, але те, що відбувалося у нас упродовж останніх 6 — 7 років, визначалося, швидше, провидінням Всевишнього, аніж діяльністю відповідних груп людей. І все ж таки ті процеси, які тут було започатковано, стали серйозним прикладом для реформування політичного устрою в Україні і створення незалежної Української держави. Та на це була воля всього українського народу. Нещодавно визначальним для нашої політичної історії було прийняття Конституції. Вважаю, цей момент навіть важливіший за референдум 1991 року.

—Політична роль Львівщини — навіч. А що робиться в царині економіки?

— Економічне становище не може бути кращим за інші регіони, але ми мали ситуацію, за яку розплачуємося нині. Це існування ВПК і особливо електронної галузі. Ми були перші в Україні з виробництва військової продукції. Політична позиція галичан серйозно вплинула і впливає на перерозподіл фінансових потоків, інвестицій. Та головне — незбалансованість промисловості, неспроможність її випускати готовий продукт. Наприкінці 80-х років один «Електрон» забезпечував близько чотирьох відсотків валового національного продукту України. Спад в роботі одного лише підприємства відкинув область назад. Ми припустилися серйозної помилки на початку 90-х років. Треба було допомогти нашій електронній промисловості «завалитися» швидше. Але міністерства і відомства чекали на допомогу та бюджетні позики. Дочекалися? Багатотисячні підприємства із відповідною базою, з НДІ та СКБ зупинилися.

—А якби «завалили», як ви кажете, електронну галузь раніше?

—Тоді ми мали б більший запас міцності на певний період. Я підтримую шокову терапію Бальцеровича у Польщі, бо вона дала можливість використати потенціал запасів і будувати нове. У сусідів ситуація змінилася колосально. Три роки тому ми збудували новий прикордонний перехід у Раві-Руській. У тому районі на польській території була глушина глушиною. Перейдіть кордон тепер і побачите на кожному будинку якусь табличку, кожний поляк робить свою справу. А з нашого боку кордону — жодних змін. Треба міняти психологію людей. Біда соціалістичної системи полягала в тому, що вона загальмовувала творчий потенціал. Отже, економічне становище нас не задовольняє, але ми підійшли до серйозного реформування економіки — через зміну власника. Нині Львівщина — один із лідерів в процесі приватизації. Я не згодний з тією програмою приватизації, що схвалена Верховною Радою, бо це —«колективізація». Але розумію, що вона відповідає соціальним настроям нашого суспільства. Особливо помітний поступ в реформуванні сільського господарства. Тут ми відчутно випередили інші області. Ось статистичні дані. 1985 року за обсягом валової сільськогосподарської продукції Львівська область була на 16-му місці, 1990 року посідала 12-е місце, 1994 — 10-те. Ці зміни сталися лише завдяки реформі, що змінила ставлення людей до праці. Нині 65 відсотків сільськогосподарської продукції виробляють у приватному секторі, який має 30 відсотків землі у власності.

На території області не видано жодного акта на колективну власність на землю. Нові колективні господарства створюють на основі індивідуальної власності на землю та майно. Попередня, колгоспна, система і та, що панує зараз на Східній Україні, не дає змоги зробити те, що, наприклад, зробили селяни в Самбірському районі. Вони віддали свої паї в оренду фермерові Івану Білаку. У нас голова колгоспу, який хотів би працювати по-старому, нічого не може вдіяти, бо приходить селянин і каже: «Я забираю свій пай і віддаю його в оренду». Мені сподобалося, як Президент Леонід Кучма відповів полтавській селянці, яка відстоювала колгоспну систему: мовляв, голова колгоспу дав їй мішок картоплі, трохи пшениці... Не треба, щоб той голова комусь щось давав, пояснив Президент. Селяни дали йому свою частку землі, а за це він повинен привезти їм і картоплі, і пшениці, та ще й гроші заплатити.

Ми реалізуємо в області україно-голландський агропроект. На фермі, що працює за новою технологією, взимку надоюють по 17 літрів молока від корови. Невелика Голландія поїть молоком пів-Європи, а ми за 70 років соціалістичного господарювання завели село в глухий кут.

—Коли Львівщина годуватиме пів-України? Що вам для цього потрібно?

— Потрібно ліквідувати таке поняття, як колективна власність, — його немає в світовій економіці.

Є державна власність, і хай держава забирає частину землі під свої державні потреби. Кажуть, хтось розкупить Україну, якщо продаватимемо землю, катастрофа! Та хто купив Францію чи Німеччину, де можна продавати землю? Хто купує по одному долару за гектар землі в Канаді? Та якщо й купить її, одразу ж платитиме податок. А ми живемо догмами. І не дивно, бо людина, яка теж «робить» аграрну політику, виходить на трибуну під час засідання Конституційної комісії і заявляє: Україна не може вижити, бо вона під знаком диявола —тризубом. Оце так рівень!

—Чи бачите ви перспективу позитивних зрушень в економіці у найближчі роки?

—Якби не бачив, я б тут не сидів. Це — справа моєї честі. Я маю досвід і можливість говорити з людьми відкрито. Бо для мене не є визначальною перспектива майбутніх виборів. Адміністрації будь-якого спрямування не створюють реального валового продукту, вони можуть або гальмувати, або прискорювати процеси створення матеріального багатства продуктивними силами на конкретній території. Центральним питанням регіонального розвитку є взаємодія між органами влади різних рівнів та ринковими структурами. Якщо вони діють спільно, результати будуть ефективними. А якщо вони в опозиції одне до одного, то й результати жахливі. Головною адміністрацією чітко визначено обсяги та послідовність реалізації заходів щодо прискорення процесів створення ринкової інфраструктури, щоб пожвавити активність наших виробників, передусім, на регіональному ринку. Саме на регіональному ринку відбуваються вартісні перетворення багатств, створених землею, капіталами та праці, у фінансові ресурси, які і є джерелом здійснення реальної соціальної політики. Чи все зробили обласна державна адміністрація та місцеві органи влади, аби цивілізовано ввести в нові економічні умови всіх партнерів, що співпрацюють на ринку? Чи став львівський ринок привабливим для вкладення капіталу, чи діють без перешкод на ньому закони конкуренції? Очевидно, ні. Деякі заходи, що вже мали бути реалізовані, залишилися лише намірами. Недосконалі поки що фінансові та фондові ринки, ринок нерухомості, що гальмує створення ринку капіталів та обіг цінних паперів. І все-таки 1995 року темпи спаду обсягів промислового виробництва були в 1,4 раза менші, аніж 1994 року.

—Миколо Миколайовичу, ви заявили про дискримінаційне ставлення офіційного Києва до Львівської області. У чому це проявляється?

—За рівнем витрат бюджетних коштів на одиницю населення Львівщина була на 23 — 24-му місцях в Україні. 1995 року ми мали свій бюджет із визначеними показниками: 27 трильйонів переказали в державний бюджет і вдвічі більше мали в області. А цього року саме нашу область серйозно урізали в коштах. Пояснень на наш запит Кабінет міністрів не дав. Є у нас кілька проблем, що можуть бути розв'язані лише на загальнодержавному рівні. Одна з них — доля історичної частини міста. Старі будинки розвалюються, потрібні серйозні кошти, аби зберегти унікальну середньовічну архітектуру. Понад 20 підприємств області було включено Кабміном до переліку для надання державної допомоги. Отримали її лише три підприємства (тридцять мільярдів із 700 необхідних).

—На які політичні сили ви спираєтеся?

—Немає таких сил, бо немає політичної структуризації суспільства, і в цьому біда нашої держави. Мене обирали не політичні сили, а населення Львівщини — переконливою більшістю. Я б хотів дочекатися моменту, коли в цьому кріслі сидітиме чоловік, якого приведе до влади та чи інша партія. А поки що я стикаюся з дивними проблемами. Буває, треба замінити якусь людину в ланці управління, а вона зі мною судиться. Чому суд має розв'язувати проблеми виконавчої влади? У США 2,5 тисячі посадових осіб призначає Президент. Кожний з них призначає ще по 100 — 200 чоловік. За цими службовцями — подвійний контроль: державний і партійний. І така збалансованість підтримує рівновагу в державі. У нас її немає. Я б хотів, щоб мій наступник звітував і перед держадміністрацією, і перед політичною організацією.

Оксана ТЕЛЕНЧІ, Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ.

У комісіях Верховної Ради України

На спільному засіданні Комісії з питань бюджету та з питань Регламенту, депутатської етики та забезпечення діяльності депутатів розглядалися питання, пов'язані з фінансуванням Верховної Ради України.

Народні депутати висловили стурбованість щодо стану фінансового забезпечення Верховної Ради. Так, за вісім місяців цього року отримано лише 37 відсотків від запланованих у бюджеті коштів. Це в той час, коли Кабінет Міністрів профінансовано на 78 відсотків, Адміністрацію Президента України на 68 відсотків.

На спільному засіданні визнано стан фінансового забезпечення Верховної Ради України незадовільним. Міністерству фінансів доручено забезпечити фінансування Верховної Ради у розмірах, що відповідають запланованим у державному бюджеті на 1996 рік.

Для контролю за виконанням доручення створено робочу групу у складі народних депутатів України та відповідальних працівників Кабінету Міністрів.

Прес-служба Верховної Ради України.

Призначення

Указами Президента України головою Державного комітету із земельних ресурсів призначено **Леоніда НОВАКОВСЬКОГО,** головою Одеської обласної державної адміністрації — **Руслана БОДЕЛАНА,** головою Закарпатської обласної державної адміністрації — **Сергія УСТИЧА. Анатолія КІНАХА** призначено радником Президента України з питань промислової політики (поза штатом).

На TACIS-буксир бере ділова Європа нафтогазовий сектор України

У Держкомгеології відбулася презентація проектів з міжнародної програми TACIS — «Сприяння нафтогазовому сектору України» і «Навчання, ділова практика в нафтогазовому секторі». Навчальний проект передбачає спеціалізовану підготовку керівників вищої і середньої ланки галузі на основі світового досвіду розвідки, видобутку вуглеводної сировини, а також торгівлі на внутрішньому і зовнішньому ринках сировиною і продуктами переробки. Фінансують чотири двотижневі семінари ЄС, які обійдуться в 300 тисяч екю. Учасники семінарів розглянуть різні види контрактів на розвідку та експлуатацію родовищ, методику оцінок рентабельності проектів, можливі умови зберігання і транспортування газу, формування цін і транзитних платежів.

Успішне ведення бізнесу, забезпечити яке мають намір своїм партнерам європейські компанії, передбачає вивчення засад бухобліку та особливостей приватизації в галузі. Здійснюють проект відома французька консалтингова нафтогазова фірма «Beicip-Franlab», французька національна газова компанія «Gas de France» та одна з лідерів серед фінансово-банківських груп —«Paribas».

Консультант другого проекту сприяння нафтогазовому сектору України — консорціум західних компаній, у складі якого, крім двох французьких, бельгійська фірма. Передбачено постачання в Україну сучасного комп'ютерного обладнання, за допомогою якого змодельовано геологічну будову району, що суміжний з Лопушнянським родовищем нафти (Карпатський регіон). У результаті виконання всього проекту вартістю в 1,8 млн. екю визначать найперспективніші ділянки, пропоновані інвесторам для розвідки та видобутку нафти. Розроблятиметься також режим експлуатації свердловин, що працюють. А через рік українські фахівці матимуть змогу використати освоєну ними техніку та сучасні технології на власний розсуд в інших перспективних регіонах.

Людмила **МЕНЖУЛІНА.**

Колектив АТ «Укрнафта» з глибоким сумом сповіщає про передчасну смерть ветерана праці, почесного нафтовика, заслуженого працівника промисловості України, першого заступника голови правління АТ «Укрнафта»

ЛІСОВОГО ГЕОРГІЯ АНТОНОВИЧА,

що сталася на 63 році життя, і висловлює глибоке співчуття сім'ї та близьким покійного.

Від сесії до сесії прожити без депресії

МЕНЕ ніхто не любить... Геп чашки на підлогу! Лінше не стало. Книжкою об стінку! Нічогісінько. Що, впізнаєте себе? Звісно, у кожного свої методи подолання депресії. Але один із них — «телефон довіри». До слова, в усьому світі є такі служби, анонімні. Тож так і хочеться вигукнути: «Кожній сім'ї — власного психолога». Олександр Михайлович (справжнє ім'я) — працівник «телефону довіри» 221-08-08.

Проблема

— А чому лише ім'я та по батькові?

— Якщо людина наполягає, то я називаю прізвище. З її боку цілковита анонімність. Дехто зі співробітників служби працює під псевдонімом. У мене теж виникала думка ним обзавестися після деяких особливо агресивних дзвінків.

— Від кого більше дзвінків: від хлопців чи дівчат?

— Звичайно, частіше чуєш голоси дівчат. Вони телефонують удвічі більше. Це можна пояснювати по-різному. Жіноча стать гнучкіша у процесі комунікації, їй легше розповісти про свої проблеми. Жінки більш орієнтовані на спілкування з психологом.

— З якими проблемами до вас звертаються?

— Труднощі у кожного свої. У дівчат — це стосунки з юнаками. Почасти дзвінки пов'язані з небажаною вагітністю. Дзвонять і заміжні жінки: не все гаразд у сім'ї. Окрема тема — стосунки з батьками. Часто батько й мати директивно настроєні. Тобто вказівки, вказівки, вказівки... Вони в 15—16-річному підлітку бачать тільки дитину, свободу якої треба обмежувати. Так ставляться іноді й до повнолітньої особи. Спілкуючися з молодими людьми, ми часто не можемо вплинути на їх батьків. Однак уже те, що абоненти розмовляють з нами на цю тему, знаходять підтримку — дуже важливо.

— Чи телефонують з намірами про самогубство?

— За нашою статистикою, таких дзвінків —1,5% від усієї кількості. Коли ми працюємо з ними, то з'ясування причин відходить на другий план. У першу чергу важливо надати допомогу, необхідно переконати людину не йти з життя. Досвідчені психологи навіть за інтонацією визначають серйозність дзвінка. Коли йдеться про смерть, ми особливо уважні. Адже навіть грайливий голос часто буває оманливим.

— Олександре Михайловичу, чи знаєте ви про подальшу долю тих, хто до вас звертається за допомогою?

— По-різному трапляється. У кожного консультанта є визначене коло постійних абонентів. Колись ми витягли цих людей із тяжкої ситуації, і вони телефонують, аби просто поспілкуватися. Про долю переважної частини молодих людей ми нічого не знаємо.

— Певно, важко вислухати таку силу-силенну людських бід?

— Це вже справа професіоналізму та навичок.

— Телефонують коли-небудь, щоб побавитися?

— Трапляється. Є дзвінки-розіграші. Таких бешкетників легко «вичислити». Спочатку реагуєш на дзвінок серйозно. Через кілька хвилин усе стає зрозумілим, бо людина у своїх відповідях доходить до безглуздя і, не витримавши, сама починає сміятися. Сміємося і ми.

Тетяна БІЛЕНКО.

Корисне атомнику гірське повітря

У МІСТІ Кузнецовську (Рівненська АЕС) при міській лікарні нещодавно відкрито реабілітаційний центр для працівників атомної станції і членів їхніх родин. До їх послуг — фізіотерапевтичне відділення і фітоаптека. Посприяла відкриттю такого центру адміністрація Рівненської атомної електростанції в особі її директора Володимира Коровкіна.

У фізіотерапевтичному відділенні, яким керує Геннадій Рудешко, провадиться комп'ютерна діагностика за методом Акабане і Накатані. Багатьох пацієнтів цікавить давньосхідна діагностика за біологічно активними точками і лікування із застосуванням слабкоінтенсивного випромінювання на ці точки.

А чому б не скористатися аромотерапією — лікуванням запахами ефірних масел, зокрема лаванди, ялиці? Це — вельми популярний та ефективний засіб. «Легеневим» хворим та «сердечникам» дуже допомагають «гірське» повітря, пневмомасаж та інші ефективні процедури.

Додамо до цього магнітотерапію, лазерну рефлексотерапію (при захворюваннях нервової системи), спелеотерапію (для хворих на бронхіальну астму). У відділенні є сучасний апарат електротепловібропунктури. А в фітотерапії готують відвари та настої 25 найменувань за методами відомих цілителів Зубицьких і Товстухи.

Визнання вже є. Набуватимемо досвіду

Державній комісії з цінних паперів та фондового ринку України пішов другий рік, а її вже офіційно визнала авторитетна Міжнародна організація (IOSCO), яка об'єднує комісії з цінних паперів 78 країн світу. Статус члена IOSCO забезпечує Україні передусім залучення іноземних інвестицій за умови доведення законодавства до міжнародних стандартів, про що повідомив на прес-конференції голова цієї комісії Олег Мозговий. Він наголосив, що іноземні інвестори нині відчувають гострий брак інформації про діяльність вітчизняного емітента, інакше кажучи, об'єкта, в який вони вкладають кошти. З метою захисту інвесторів та пожвавлення інвестиційної діяльності на ринку цінних паперів України комісія на основі європейського досвіду розробила проект закону «Про інвестиційні фонди та інвестиційні компанії». Крім того, морально застарів чинний закон «Про цінні папери і фондову біржу» тож певні зміни і доповнення за пропозиціями комісії мають бути внесені найближчим часом.

А в інтересах внутрішніх і зовнішніх інвесторів завдяки Американському агентству міжнародного розвитку буде створено Банк інформаційних даних по всіх АТ, де вказуватиметься не лише фінансовий стан підприємства, а й перспективи його розвитку. До речі, в комісії відпрацьовується механізм і для тих, хто у пошуках роботи. Вони також зможуть скористатися послугами такого банку.

Звісно, без підготовки вітчизняних фахівців з фондового ринку справа далі не піде. Тож у нагоді стане заснування Міжнародного інституту з розвитку фондового ринку, який функціонуватиме на базі Вищої школи підприємництва Київського економічного державного університету. «Оскільки це державна структура, — зазначив керівник Вищої школи підприємництва Дмитро Лук"яненко, — то саме тут розроблені навчальні програми, орієнтовані на фондовий ринок та ринок цінних паперів і адаптовані до міжнародного досвіду, братимуться на озброєння й іншими учбовими закладами».

А для певного кола журналістів — приємна новина. Вони матимуть змогу прослухати курс з проблем розвитку фондового ринку і ринку цінних паперів, тим самим піднявши свій рівень обізнаності у цій сфері бізнесу.

Людмила ГРАЧ.

Мовою цифр

Ринок праці: ще не шторм, але...

За даними обласного центру зайнятості, 1996 року служби зайнятості відвідали більш як 24 тисячі чоловік, що в 1,7 раза більше, ніж торік. Кожний другий із зареєстрованих громадян звільнився за власною ініціативою. Причини: затримка зарплати, тривалі вимушені відпустки. Прогноз оптимізму не додає: в області в поточному році передбачається вивільнити 22799 працівників. Тоді як кількість вакансій на підприємствах і в організаціях не перевищує три з половиною тисячі.

Усього кількість безробітних запоріжців перевищує 11,4 тисячі осіб. 76 відсотків з них — жінки, 31,8 —молодь віком до 28 років. Соціальний статус половини безробітних — робітники.

Державні служби зайнятості намагаються протидіяти загостренню негативних процесів. З початку року працевлаштовано понад 8,4 тисячі чоловік. За направленнями служби професійне навчання або перенавчання пройшли 2,7 тисячі. Понад тисячу непрацюючих залучено до виконання громадських робіт. Майже п'ять тисяч безробітних отримують допомогу.

Юрій СУШКО.

Запоріжжя.

І стереже, і лікує

Батьківщина собак цієї породи — Мексика. «Ксолоітцкуінтлі» дослівно перекладають як «собака богів». На всій земній кулі їх збереглося трохи більш як 300 особин. За міждержавною програмою рятування цих тварин три роки тому з далекої Куби було привезено до України собаку — чемпіона острова.

Доглядати його взялися кінологи з Дрогобича — Віта та Олег Коробкови. Нині в цього собаки є потомство. Цікава подробиця: температура тіла у тварин — 40,5 градуса, а цілковита відсутність волосся допомагає зцілювати від багатьох хвороб. Їх просто прикладають до хворого місця. А взагалі в Мексиці таких собак використовують як сторожових.

Коробкови разом зі своїми вихованцями, а сьогодні в них уже три «ксолоітцкуінтлі», беруть участь у найрізноманітніших виставках.

Нещодавно вони повернулися із всесвітньої виставки собак у Відні. Тут чемпіонкою світу й кращим представником породи 1996 року стала вихованка Коробкових — Беатріс.

На знімку: дочка Коробкових — Валерія зі своїми вихованцями.

Фото Бориса РИБАКОВА.

Собаче життя,

або Шарик поза законом?

Кажуть, на Заході не можна вигулювати собаку без повідка, намордника, совка та віника. Все те, що чотириногі друзі залишають на бруківці під час вранішніх та вечірніх променадів, їхні господарі мусять одразу збирати у спеціальні пакети.

У нас, як завжди, все навпаки. Собак вигулюють де заманеться — на клумбах, дитячих майданчиках, у пісочницях. А за годину тут вже граються діти, і нікому до того немає діла: ні міліції, ні санслужбі.

— Вигулювання собак — велика загроза для наших відвідувачів, — розповідає директор одного з кіровоградських парків Євген Панкратов. — Є навіть постраждалі (читай — покусані. — **Авт.**). Зверталися до правоохоронних органів, але ніхто там не переймається цією проблемою.Втім, щоб стати жертвою нападу злого собаки, не обов'язково йти у сквер чи парк. Варто лише піднятися сходами до квартири знайомого і подзвонити. Як це зробила 16-річна Юля у листопаді минулого року. Хлопчина вийшов, а через прочинені двері прослизнула здоровенна вівчарка і вкусила її за стегно. Згодом Юлі довелося перенести кілька операцій. Кіровський районний суд, куди мати дівчинки звернулася з позовом про відшкодування завданої дочці шкоди, зобов'язав господаря собаки виплатити сім'ї 500 мільйонів карбованців.

... Останнім часом представники чотириногого племені помітно «підросли». На зміну кімнатним болонкам, пуделям та іншим декоративним породам прийшли бульдоги, доги, добермани, бультер'єри та вівчарки. Дбаючи про власну безпеку, господарі кудлатих ангелів-охоронців забувають про безпеку та спокій своїх сусідів. А ті змушені засинати і прокидатися під гучний собачий гавкіт, а, зустрівшись з «песиком» у ліфті, стояти струнко під прицілом могутніх щелеп.

Все було б нічого, якби господарі не виганяли своїх собак на вулицю. Натураліст Михайло Ножнов розповідав мені, що якось знайшов собачу (не вовчу!) нору на міському кладовищі. Показував навіть фото маленьких цуценят, які виглядали з «домівки», виритої матір'ю в одній з могил. Як відомо, собаки ніколи нір не рили. Виходить, з'являються у них вовчі звички, —і в облаштуванні житла, і в поведінці. Собаки збираються у зграї, полюють на свійських та диких тварин. І горе тій людині, яка зустрінеться сам-на-сам із зграєю здичавілих шариків та жучок.

Микола ВОЛОК.

Кіровоград.

Ювілеї

Сто літ — як підручник історії

Більшості дніпропетровців здається, ніби тутешні приміщення Центрального універмагу та «Дитячого світу» існують з давніх-давен. Тим часом у місті живе людина, котра брала участь у спорудженні обох архітектурних пам'яток. Це Броніслав Якутович, якому виповнилося сто років. Самий факт — довголіття —явище неординарне. Броніслав Йосипович ніколи не палив і не переїдав, та й пив помірно: келих вина на свята. Але ні хочеться сказати про інше: Якутович зберіг напрочуд добру пам'ять і охоче розповідає невигадані й дуже несподівані деталі про революцію та громадянську війну, індустріалізацію і колективізацію, Велику Вітчизняну війну і наступну відбудову, бо все це йому довелося пережити.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровськ.

На початку тижня

Полювання на двох зайців: українського і російського

(Початок на 1-й стор.).

Леонід Кучма відмовився деталізувати названі домовленості, повідомивши тільки, що Прем'єр-міністр РФ у жовтні цього року приїде до Києва, де, за словами Президента, очікується підписання низки важливих двосторонніх документів. Заява Президента стала сенсацією, адже під час невимушеного дружнього спілкування розв'язані усі ті складні проблеми, з яких офіційні делегації і консультативні групи двох країн не могли дійти спільної думки протягом тривалого часу.

Перебування Президента з робочим візитом у Москві стало несподіванкою навіть для українських дипломатів. Саме раптовість візиту і грандіозність досягнутого дали підстави для припущень, що насправді ніяких кардинальних змін в україно-російських відносинах не сталося. Адже під час передвиборної кампанії у РФ сторони, підтримуючи Єльцина, вже заявляли про значне просування переговорного процесу, готовність розв'язати усі двосторонні проблеми. Нині у російській столиці точаться жорстокі суперечки щодо передачі влади у разі погіршення здоров'я Бориса Єльцина, а тому, на думку спостерігачів, візит українського Президента мав засвідчити підтримку українською стороною російського Прем'єр-міністра. Адже шанси на перемогу в закулісній боротьбі за владу мають, окрім Черномирдіна, також Олександр Лебедь і Геннадій Зюганов. Для України ж, як свідчить досвід, з усіх бід найменша — Черномирдін.

Тетяна ІВЖЕНКО.

Биті небитих вибачили. Але не забули

МІЖНАРОДНА виставка «Польагра», яка щороку проходить у Польщі, давно набула доброї слави. Не один рік у ній беруть участь і українські ділові кола, в тому числі й «Укоопспілка». Тому, коли російські «Известия» вмістили інформацію про... побиття дванадцятьох українських бізнесменів, які приїхали до Познані саме на цю виставку, спочатку подумалося, що це — чергова газетна «утка». Проте інформація підтвердилася.

Що ж сталося у польському місті за день до початку виставки? Ось як про це розповіли «Известия»: «До пансіонату «Апіс», неподалік від Познані, рано-вранці під'їхали дві машини. Потім українці почули тупіт ніг і гуркіт виламуваних дверей. За якусь мить вони опинилися в наручниках і штабелем покладеними на підлогу. Садівник пансіонату зателефонував до поліції: вирішив, напали бандити. Те саме думали й представники українського бізнесу».

Проте скоро з'ясувалося, що до наших бізнесменів «завітали» не бандити, а місцева поліція, котра нібито вже кілька тижнів розробляла операцію з арешту українських злочинців, які намагалися взяти під свій контроль... місцевий «секс-бізнес». Кажуть також, що до поліції надійшло повідомлення, ніби українські рекетири хотіли напасти і на своїх земляків. З'ясовується, саме для того, щоб «захистити» наших бізнесменів, і вдерлися познанські поліцейські. В такому разі навіщо на начальника управління «Укооппостачмаш» Володимира Кодолбенка надіели наручники і направили автомат? Чому інших учасників офіційної делегації повалили на підлогу і почали бити ногами, не даючи можливості пред'явити паспорт? Відповіді на всі ці запитання шукатиме слідство. Українська сторона написала офіційну скаргу, після чого було заведено справу щодо перевищення поліцейськими службових повноважень.

— Спочатку ми були так шоковані, що навіть хотіли відмовитися від участі у виставці, — розповів уже після повернення Володимир Іванович Кодолбенко. — Але потім порадилися з керівництвом у Києві, зателефонували до українського консульства у Варшаві і вирішили залишитися. І не пошкодували, бо вдалося укласти 42 контракти. Наші стенди мали популярність, відвідувачі та учасники виставки з великою цікавістю розпитували про технологічне обладнання для виробництва ковбас, міні-пекарні, холодильні пристрої тощо. Тому участю у виставці ми дуже задоволені. Якби тільки не той прикрий випадок.

До речі, перед українською делегацією офіційно вибачилися воєвода Познані, начальники районного та обласного поліцейських відділень. Фірма, що запросила «Укоопспілку» на виставку, оплатила всі витрати на медичне обстеження потерпілих. Українським бізнесменам пообіцяли: винних буде покарано...

— Зрозумійте нас правильно, — продовжував Володимир Іванович. — Ми не маємо зла на польські власті і добре розуміємо, що цей випадок завдав і їм багато прикрощів. І вибачення, які нам надіслали, були справді щирими. Ми оформили скаргу, але не для того, щоб комусь помститися. Згідно з карним кодексом Польщі, поліцейському, який перевищив свої повноваження, загрожує 5 років позбавлення волі. Звичайно, ми не прагнемо, щоб хтось опинився у в'язниці. Але хотілося б, щоби для тих поліцейських, які побили безвинних людей, це стало уроком. Так і було сказано начальникові обласного відділення поліції: «Не дай Боже, щоб з вами або з кимось із ваших рідних таке сталося на території України».

Наталя ФІЛІПЧУК.

Кожен п'ятий живе добре. І це надихає решту

ОДИН ІЗ героїв «бородатого» анекдоту безапеляційно стверджує: «У нашому музичному квінтеті напевне є один китаєць: адже такої національності кожен п'ятий житель землі». Продовжуючи цей жарт, можна сказати, що сьогодні не менш як п'ята частина людства дістане з шафи урочисте вбрання і вийде на вулицю привітати своїх друзів з національним святом: Днем проголошення Китайської Народної Республіки, яке відбулося 1949 року.

Цій країні, що зробила у своєму розвиткові гігантські кроки уперед, по-доброму «заздрить» більшість держав світу. Замисліться: ще півстоліття тому Китай був відсталою країною безграмотних селян, а у вісімдесятих роках іноземці називали мешканців Пекіна «сірим морем», оскільки городяни носили винятково синій або сірий одяг. Чи багато ви побачите нині «сумних» кольорів на цих вулицях?

Досвід «китайського дива» став улюбленим аргументом економістів-оптимістів: бачите, якщо наполегливо працювати, то можна досягти всього, і навіть швидко. Та й в Україні, шукаючи виходу з кризи, дедалі частіше звертають погляд на Схід, намагаючись зрозуміти секрети китайського успіху. А особливої таємниці й немає, стверджує Пекін. Треба лише багато працювати і вірити у краще. І тоді життя тектиме, як у китайському прислів'ї про кунжутні квітки, що розквітають одна за одною все вище і вище.

На знімку: китайські народні танці — справжня національна екзотика.

Хроніка. Факти. Події

● *Вашингтон*

Люди гинуть за святині

Тривають кровопролитні бої у секторі Газа та на західному березі річки Йордан. Нагадаємо, що причиною виникнення конфлікту стало рішення уряду Біньяміна Нетаньяху відкрити для туристів підземний пішохідний тунель під Храмовою горою, на якій — дві мусульманські святині.

Сьогодні у Вашингтоні відбудеться зустріч ізраїльського Прем'єр-міністра Б. Нетаньяху та палестинського лідера Ясира Арафата. «Не треба чекати чудес» від цієї зустрічі, застерігає держсекретар США Уоррен Крістофер. В інтерв'ю телекомпанії Ен-Бі-Сі він проте вказав на невідкладний характер переговорів, на які також запрошено короля Йорданії Хусейна та президента Єгипту Хосні Мубарака.

● *Єреван*

У президенти на другий термін

Левон Тер-Петросян переміг на президентських виборах у Вірменії і його обрано главою держави на другий п'ятирічний термін. Підбиті підсумки виборів свідчать, що за Левона Тер-Петросяна подано 51,75% голосів, за його суперника — лідера опозиції Вазгена Манукяна — 41,29%. Кандидат комуністів Сергій Бадалян отримав 6,34%, а представник науково-промислового та громадянського Союзу Вірменії Ашот Манучарян — 0,6% голосів виборців.

● *Кабул*

Б. Раббані не по дорозі з М. Раббані

Загони опозиційного ісламістського руху «Талібан» захопили й декілька днів утримують афганську столицю. Першими жертвами нової влади стали колишній керівник Афганістану Наджибула, який кілька років ховався у представництві ООН у Кабулі, та його колишні соратники. Таліби, визнавши цих людей «зрадниками» і ставлениками Радянського Союзу, присудили їм смертну кару і виконали вирок.

В Афганістані невдовзі буде створено уряд, який керуватиме країною за законами ісламу, заявив у Кабулі в інтерв'ю пакистанському радіо голова створеної талібами правлячої ради Афганістану Мохаммад Раббані. Він категорично заперечив можливість участі в такому уряді глави попередньої кабульської адміністрації Бурхануддіна Раббані, колишніх прем'єр-міністра Гульбеддіна Хекматіара та командувача урядових військ Ахмада Шаха Масуда.

● *Белград*

Органи влади сформовано

Через більш як два тижні після виборів 14 вересня до вищих органів влади Боснії і Герцеговини (БіГ) їх нарешті визнано такими, що відбулися, та дійсними. Остаточний вердикт з цього приводу виніс шеф місії Організації з безпеки та співробітництва в Європі, керівник Тимчасової виборчої комісії американський посол Роберт Фроуік.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств.

ОСТРІВ, РОЗКОЛОТИЙ НЕДОВІРОЮ

СЬОГОДНІ — День незалежності Республіки Кіпр. Нині острів переживає не найкращі часи: по обидві сторони «зеленої лінії», що розділяє визнану світом Республіку Кіпр (РК) і визнану лише Туреччиною так звану Турецьку Республіку Північного Кіпру (ТРПК), —недовіра, яка вже стільки років заважає кіпрським грекам і туркам сісти за стіл переговорів.

Самостійність Кіпр (колишня британська колонія) отримав 1960 року. Гарантами незалежності виступили Великобританія, Греція та Туреччина. Однак недоліки ухваленої тоді конституції спричинили незабаром непорозуміння між грецькою (на той час — 80 відсотків населення острова) і турецькою (18 відсотків) общинами. Зокрема, міжобщинні зіткнення спалахнули вже у 1963-64 та 1967 роках.

А остаточно розкололи державу події двадцятидворічної давнини, коли сталася греко-турецька війна. За грецькою версією, «військовий переворот 1974 року, організований тодішньою воєнною хунтою Афін і спрямований проти законного кіпрського уряду, став для Туреччини довгоочікуваною причиною для вторгнення на острів 20 липня». Як вважають турки, Туреччина тоді «використала своє легітимне право інтервенції, відповідно до тристоронньої Угоди гарантів, та зупинила геноцид грецьких кіпріотів проти турецького населення острова». Обидві сторони мають на доказ своєї правоти безліч аргументів та контраргументів, найчастіше — прямо протилежних і безкомпромісних.

Про взаємне греко-турецьке неприйняття красномовно свідчить, зокрема, такий факт. Десятого вересня «Голос України» надрукував кореспонденцію «Відносини з Кіпром: новий відлік часу», що її було підготовлено за результатами прес-конференції Надзвичайного і Повноважного Посла Кіпру в Україні Платона Кіріакідеса. Про кіпрську проблему там, власне, не йшлося. Лише згадувалося, що «37 відсотками території Кіпру заволоділи, внаслідок війни, турки» — це, власне, факт. Реакція Посольства Туреччини в Україні була така: перший секретар Нюрай Інонтепе надіслав листа, де заявив, що «деякі історичні факти виглядають перекрученими». Щоправда, не вказав, які саме. Зате назвав кіпрського посла «представником адміністрації Грецького Південного Кіпру», що теж багато про що говорить.

Не дивно, що кіпрська проблема — одна з тих, яка час од часу загострює відносини між Грецією і Туреччиною. Це не може залишати байдужим світове співтовариство, керівництво НАТО, членами якого є обидві держави. Але поки всі спроби посередників зблизити позиції кіпрських греків і турків успіху не мали.

А що ж самі опоненти? Уряд Республіки Кіпр виступає за створення на острові «двозональної держави». «Федеративна Республіка Кіпр матиме єдиний, неподільний, міжнародний, правовий суверенітет та правосуб'єктність, — заявив президент РК Глафкос Клірідіс. — Повноваження федеральних кантонів, які отримають максимальний ступінь автономії в управлінні внутрішніми справами, стануть предметом узгодження». Тобто грецька сторона готова надати туркам широку автономію, але у складі «свого Кіпру». Турецькі лідери згодні щонайменше на конфедерацію з визнанням суверенітету ТРПК. Сили, які виступають за федеративний устрій Кіпру, в ТРПК вкрай незначні, зате чимало прихильників максимального зближення з історичною батьківщиною — Туреччиною. Ситуація нагадує придністровську: такий само глухий кут. А недавні серпневі й вересневі події, коли, спочатку, під час антитурецької демонстрації, загинуло двоє греків-кіпріотів, а потім було вбито турецького солдата, зробили розв'язання проблеми ще проблематичнішим.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

Гірський статус: багатшим — більше, біднішим — менше?

НЕ ВАРТО ще раз наголошувати, що за нинішньої економічної скрути найбільше потерпають люди, які народилися, виросли й живуть у горах. І хоча їм до неба ближче, але від соціальних благ, навіть тих, які ще нині можна назвати благами, горяни віддалені. Це й важкодоступність у прямому розумінні цього слова до сіл та присілків, і значно суворіші кліматичні умови — навіть опалювальний сезон тут триває загалом на місяць довше, ніж у низинних районах, і занедбаніша інфраструктура, не кажучи вже про безробіття. Верховинці не могли знайти справи для своїх рук і за колишніх часів, тому й виїжджали на лісорозробки на Далеку Північ чи будували житло мало не в усіх республіках-сестрах колишнього Союзу. Щоправда, тоді це не афішували, а моїх земляків інакше як заробітчанами ніхто й не називав. І контрасти ці відчутні навіть у межах одного мого Свалявського виборчого округу. Якщо на Свалявщині родять і виноград, і фрукти, і овочі, то, приміром, уже за якихось двадцять кілометрів, на Воловеччині, ці овочі й фрукти вважають екзотичними. Бо двадцять кілометрів — це все вгору і вгору. Тож один з моїх виборців на шаблонно-банальне запитання, як живеться, відповів:

— На високому рівні... над рівнем моря.

Саме тому народні депутати України від виборчих округів гірських районів чотирьох областей —Закарпатської, Івано-Франківської, Львівської та Чернівецької так уперто, наполегливо й навіть настирливо «протягли» Закон України про статус гірських населених пунктів.

15 лютого минулого року цей закон було прийнято. Наприкінці листопада 1995 року група народних депутатів — членів Комісії з питань агропромислового комплексу, земельних ресурсів та соціального розвитку села разом з представниками Мінфіну й Мінекономіки ознайомилася з ходом реалізації цього закону безпосередньо на місцях. Після докладного вивчення реальної дії закону комісія запропонувала Кабміну України передбачити у проекті Державного консолідованого бюджету на 1996 рік необхідні кошти для постатейного виконання цього закону протягом року, щорічно включаючи в розрахунки до державної програми економічного й соціального розвитку України окремим рядком потреби й можливості в коштах і ресурсах для розвитку поселенської мережі гірських районів та відповідних галузей регіонального господарства, розглянути стан виконання нормативних документів та організаційних заходів, спрямованих на реалізацію вимог Закону «Про статус гірських населених пунктів в Україні».

Колишній віце-прем'єр-міністр України Роман Шпек доручив Міністерству економіки разом з Мінфіном, Закарпатською, Львівською, Івано-Франківською та Чернівецькою облдержадміністраціями терміново розглянути можливість відображення у проектах Державної програми економічного і соціального розвитку та Державного бюджету України на 1996 рік механізму реалізації статті 3 (пункт 1, 2) Закону України «Про статус гірських населених пунктів в Україні».

Здавалося, горяни мали б полегшено зітхнути. Та ба! Навпаки, довгоочікуваний закон боляче вдарив по них самих. Адже попри «механізм реалізації» не спрацювали такі положення, як підвищення закупівельних цін на сільськогосподарську продукцію (хоча вона цього заслуговує, бо екологічно чиста — нема коштів на придбання всіляких мінеральних добрив та отрутохімікатів). Нині закупівельна ціна, приміром, літра молока прирівняна до трьохсот грамів мінеральної води, а подекуди ще нижча. З приводу мінеральних вод Закарпаття мова піде нижче, але щоб одержати той самий літр молока від корови чи то в колективному, чи то в індивідуальному господарстві, худобину треба нагодувати, доглянути, подоїти... Кормова база в горах обмежується хіба що травою чи сіном та такими-сякими коренеплодами. Тож горяни змушені «бартерувати» ліс, котрий, як відомо, росте сто літ, на зерно чи комбікорм у зерносіючих господарствах України.

Ще гірше вийшло із 25-відсотковою надбавкою до зарплати, яку горяни назвали «полярними». Для працівників бюджетної сфери й державних службовців цю надбавку передбачено. Але що з того, коли й посадовий оклад мусять чекати вони два-три місяці? Для тих, хто безпосередньо виробляє промислову або сільськогосподарську продукцію, надбавку теж виплачувати не заборонено, але за рахунок власних коштів. Для хлібокомбінату, приміром, тут єдиний вихід — підвищити ціну на хліб. Верховинець, купуючи хліб, а він потрібен щодня, мав би платити за буханець на 25 відсотків більше, ніж платить мешканець низинного району. Тож навіщо йому, дозвольте спитати, та 25-відсоткова надбавка, коли її лише на здорожчання хліба й вистачить? А податки із зарплати та відрахування в найрізноманітніші фонди треба сплачувати в повному обсязі і справно. Візьмімо олівця до рук і підрахуймо, що дав закон горянинові: виграш чи програш?

Ще одну кричущу соціальну несправедливість закладено в цьому законі, бо на практиці вийшло так, що більшу надбавку одержує той, у кого вища платня, а мізерну —той, хто мізер і заробляє. А вдягнутися, поїсти й сплатити комунальні послуги треба всім однаково. Ті, хто перебуває у тривалих вимушених відпустках, не те що на «полярні», а й на інші копійки розраховувати не можуть. Але ж високогірний коефіцієнт мав би враховувати всі ці нюанси й відповідати інтересам кожного горянина — як немовляти, так і того, що вже лежить на смертному одрі.

Безперечно, питання це актуальне і для тих колективів, які дивом-дивним ще якось утримуються на плаву. Криза взаємних неплатежів, податковий зашморг кинули під колеса наших економічних реформ ті поодинокі підприємства Верховини, які ще донедавна вважали цілком благополучними, навіть вели перед у технічному прогресі, даючи до бюджету солідні кошти. До нуля згорнуто виробництво продукції на колишніх заводах Львівського АТ «Концерн-Електрон», а їх у моєму виборчому окрузі аж чотири: по одному в Міжгір'ї та Сваляві й два — на Воловеччині. Причина прозаїчна: дорожнеча комплектувальних й енергоносіїв та непомірні податки й відрахування. Та це ще можна зрозуміти. А як знайти відповідь на запитання, чому повсюдно згортається деревообробне виробництво, адже ліс — чи не єдине власне багатство Верховини. Він тут, на місці, та що з того? На складах лише одного АТ «Воловецький лісокомбінат» нагромадилося першокласної продукції — паркету — більш як на п'ятдесят мільярдів карбованців (за старими цінами). Майже таку саму суму боргують підприємстводі ті, кому паркет уже відправлено, бо не мають чим розрахуватися. Як вижити за таких умов конкретній сім'ї конкретного лісоруба, а не якомусь у понятті уряду ефемерному горянинові? Злидні женуть на заробітки у близьке й далеке зарубіжжя тих, хто ще може тримати в руках кельму чи бензопилку. Без батьків залишаються на сезонний період діти, без чоловіків — дружини. Тому дедалі частіше можна зустріти на крутосхилах-сінокосах жінку з косою. Очікуючи примарних чоловікових заробітків, вона тримає на своїх тендітних плечах не три, а всі чотири кути в оселі.

Бентежить мене як юриста й інший, теж не менш актуальний бік медалі: зростання злочинності, особливо таких її проявів, як крадіжки, пограбування, що для верховинця було з прадавніх часів найбільшою ганьбою. Йдучи із сім'єю на сінокіс, мій батько колись навіть не зачиняв на замок хату. Але голод — не тітка. На Верховині голод стає дедалі реальнішим. Бо якщо через спекотливе літо не вродить картопля й вигорять трави, горянин залишиться сам на сам зі своєю бідою. Тому хотілося б, щоб обранці народу, як нас звикли називати, менше енергії витрачали на гасла про соціальний захист своїх виборців, а робили це насправді.

Належної державної підтримки потребує розвиток інфраструктури гірських населених пунктів, утримання автомобільних трас, адже за суворих гірських умов вони швидше руйнуються. Це особливо актуально ще й тому, що вони — шляхові артерії між Словаччиною, Чехією, Угорщиною, Румунією, Україною, Росією та іншими державами і є своєрідною візиткою України.

Ми нині бідні не тому, що бідні на природні ресурси. Наша злиденність — від невміння розпорядитися тим, що маємо. Для гірських районів Закарпаття — це ліси й мінеральні джерела. Нарікаючи на нестачу того самого злощасного пального, не задумуємося, що літр його майже ідентичний літрові мінеральної води, або й дорожчий. Тим часом сотні, або й тисячі тонн її щодоби стікає в річки. Тільки поблизу мого рідного села в Келечині на Міжгірщині вдень і вночі б'є потужне джерело прекрасної мінеральної води з високим умістом двоокису заліза, що сприяє творенню червоних кров'яних тілець у людському організмі. Поки що червоне лише русло, яке проклала собі диво-вода, стікаючи в гірську річку, а люди потерпають від білокрів'я... З цього приводу на думку приходить цікава зустріч, яка відбулася ще кілька літ біля джерела з уродженцем цих прекрасних країв, а згодом канадським емігрантом. Посиділи ми годину-другу біля джерела, скуштував він «квасної» водички, як називають у Закарпатті мінеральну, і спитав прямо, без усіляких викрутасів: «Хлопці, у вас що, корків нема?». Запитання застало зненацька, і я запитав у відповідь: «Яких корків, пане Михайле?» «Та тих, якими пляшки закорковують. Маєте таке багатство, а налити в пляшку й закоркувати не можете...»

А може, ми й справді не маємо корків, які «загатили» б наше марнотратство й одвічну надію, що хтось інший прийде і зробить усе за нас? Як в одній з історій, що розповіли мені земляки: на одне з підприємств прибула висока комісія й, суворо насупивши брови, спитала в директора, чому не зроблено і те, і інше, а він запросив прибульців відпочити з дороги й пообідати, кинувши їм оптимістично: «То ся зробит!», тобто «То зробиться». Після щедрого обіду високі гості, побачивши, що «неполадки» не усунено, спитали: «А де ж ваша Тося? Чому ще не зробила?»

Нічого «Тося» не зробить. Тому зробимо все ми, щоб люди не сподівалися на когось, а мали мотивацію до праці. Вони ії не мають, бо навіть рабовласник колись дбав про те, щоб раби були нагодовані й могли відтворювати робочу силу. А нині, коли ведемо розбудову держави, слід відкинути всілякі амбіції й міжпартійні інтереси і від теоретичних розмірковувань та політичних баталій спуститися на грішну землю. І тоді побачимо простеньку, але дуже промовисту деталь, на яку якось під час зустрічі з виборцями один з них сказав: «Чим слабкіше дерево, тим більше на ньому короїдів: воно не може захистити себе від них, бо, всихаючи, не виділяє живиці». Нашу економічно слабку державу, немов дерево, підточують чиновники, які не косять, не молотять, не мелють, а їсти їдять. До того ж смачніше й багатше, ніж ті, хто робить це та ще й випікає для них хліб.

Гляньте лишень, скільки всіляких служб розплодилося в нашому двадцятисемитисячному районі: тридцять з гаком працівників податкової служби та ще податкова поліція, контрольно-ревізійна служба, в якій теж до десятка чоловік, а тут ще й якесь там казначейство... Казна порожня, а казначейство є. І це за зупиненого виробництва. Колись усіма податковими питаннями відали два фінагенти — і підприємства, і колгоспи, і організації та установи податки сплачували справно. Тепер кожній цій службі придбай комп'ютер, офісні меблі, телефакси. Та ще й надбавку до зарплати дай йому, бо він, бачте, державний службовець і працює у складних умовах. Лісоруб чи шахтар ніби в теплиці трудяться. І вони, з'ясовується, не державні... Пенсійний фонд існує — пенсії люди не одержують по два-три місяці. Служба зайнятості функціонує — безробіття зростає. Зате чиновникам і зарплату, і пенсію забезпечено. Хіба такі закони уповноважували нас, панове депутати, приймати, коли обирали до парламенту?

Тож пошукаймо відповіді спільно, шановні колеги.

Сподіваюсь і на те, що Кабінет міністрів України під час опрацювання проекту закону України про Державний бюджет на 1997 рік вишукає можливість фінансування Закону про статус гірських населених пунктів у повному обсязі, адже цього так чекають горяни.

Михайло РЯБЕЦЬ,
народний депутат України,
член Комісії з питань правової політики і судово -правової реформи.

Правове оформлення української державності

Спроби аналізу конституційного процесу та уроків на майбутнє

ПРИЙНЯТТЯ Конституції Української держави є визначна подія в історії української нації, української державності, що стала логічною ланкою у сув'язі пам'ятних дат XX століття: поряд із 22 січня 1918 року, коли була проголошена незалежність України, а роком пізніше того самого дня українські землі об'єдналися в єдину Українську Народну Республіку, 16 липня 1990 року, коли було проголошено Декларацію про державний суверенітет України, 24 серпня 1991 року, коли було проголошено Акт про утворення незалежної держави Україна, й 1 грудня 1991 року, коли цей акт здобув усенародну підтримку. Конституція завершила правове оформлення української державності й закріпила основні юридичні норми, що визначатимуть напрям розвитку нашого суспільства. Покладено край двозначності, що зберігалася через відсутність Основного Закону. «Україна є демократичною державою. Людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. В Україні визнається і діє принцип верховенства права».

«Право приватної власності є непорушним». «Не допускається зловживання монопольним становищем на ринку». Отже, відповідь на питання: «Що ми будуємо?», — яке не один раз ставилося з парламентської трибуни, дано чітку й однозначну. Попереду клопітна праця й непроста боротьба за забезпечення конституційних норм законодавством, особливо в частині, де декларацiйне право має набуватися і реалізовуватися відповідно до закону, якого ще не існує.

Це — попереду, а тепер озирнімося назад, бо хто забуває минуле, приречений повернутися до нього. Історія конституційного процесу в нашій державі має складний і досить гострий сюжет, особливо у своїй заключній частині.

Робота над проектом української Конституції протягом 90—94-их років мала важливе значення, проте не набула свого логічного завершення. Новий імпульс конституційний процес отримав після сформування нового складу Конституційної комісії восени 1994 року на чолі зі співголовами Леонідом Кучмою та Олександром Морозом. Ні парламент, ні Президент, ні вони спільно не визначали основні положення майбутньої Конституції, а, отже, Конституційна комісія мала готувати проект за власним рішенням. Перспектива швидкого завершення роботи над проектом була досить примарна, а розв'язання проблеми реформування структури державної влади мало відбутись якнайшвидше, оскільки саме від неї визначальною мірою залежать характер суспільних процесів та наслідки економічного врядування. Отже, цілком логічним і правильним було рішення Президента про внесення проекту окремого закону «Про державну владу та місцеве самоврядування», як одного із важливих елементів конституційного процесу.

(Закінчення на 7-й стор.).

Правове оформлення української державності

(Початок на 6-й стор.).

Власне, робота над цим проектом і визначила найрезультативніший шлях до розв'язання проблеми; технологія діяльності узгоджувальної комісії зразка 1995 року була використана узгоджувальною, а згодом Тимчасовою спеціальною комісією 1996 року. Тоді, у червні 1995 року, Закон про владу було прийнято (240 голосів), проте він не набув чинності: посилаючись на неприйняття змін до Конституції, Голова Верховної Ради не підписав його й не надіслав Президентові держави. Політична логіка у діях Голови Верховної Ради, безперечно, була, а от щодо правової — питання досить дискутивне, враховуючи те, що і Закон «Про владу», і Закон «Про правонаступництво», згідно з яким Конституція УРСР зразка 1978 року визнавалася чинною в державі Україна, приймалися простою більшістю складу парламенту й мали однакову юридичну силу. Вихід із ситуації було знайдено шляхом укладання Конституційного договору, що мало дуже важливе значення для нашої держави. Конституційний договір не лише розв'язав проблему формування державної влади, а й визначив спосіб прийняття української Конституції, що досить важливо. Було зафіксовано право Верховної Ради на прийняття Конституції від імені українського народу, а також можливість прийняття Конституції шляхом всенародного голосування за проектом, який буде узгоджений сторонами, що уклали Конституційний договір.

А тепер погляньмо на скупу хронологію подій конституційного процесу.

Ще у розпалі була робота узгоджувальної комісії над проектом закону «Про державну владу та місцеве самоврядування», коли у сесійному залі від представників фракцій комуністів та соціалістів залунали заклики до проведення всеукраїнського референдуму з окремих положень майбутньої Конституції, а в квітні 1995-го Леонід Макарович Кравчук виступив з аналогічною пропозицією, яку після розгляду було відхилено. На жовтень 1995 року призначили засідання Конституційної комісії, на якому мали розглядати вже повний текст проекту, підготовлений робочою групою науковців за рішенням комісії.

Але напередодні, 11 жовтня, Олександр Мороз збирає засідання Консультативної Ради за темою: «Проблемні питання розробки та прийняття нової Конституції України». П'ять питань, винесених тоді на обговорення, мали загальноконцептуальний характер. Тут і Декларація про державний суверенітет як основа нової Конституції, й основні засади соціально-економічного устрою, і норма державного устрою, і форма правління в Україні, а також модель поділу функцій державної влади. А завершальна проблема заслуговує на дослівне цитування: «5. Який порядок прийняття Конституції України є найбільш доцільним в умовах, що склалися? Як розцінити пропозицію щодо ухвалення Верховною Радою України спеціального закону про порядок прийняття нової Конституції України?» І хоча підготовлені плани більшість учасників наради не підтримали, реалізація їх йшла повним ходом. Практично одночасно із проведенням наради член Соціалістичної фракції А. Моцпан вносить на розгляд Верховної Ради проект постанови «Про проведення Всеукраїнського референдуму з питань про визначення державного та соціально економічного устрою в Україні», де пропонується референдум із чотирьох питань, які, власне, і поставив на нараді Голова Верховної Ради. Відхилення цього проекту не зупинило бажаючих провести всеукраїнський референдум з політичних, а не правових питань, які мали не стимулювати конституційний процес, а торпедувати його. Через місяць, у листопаді, вже Комісія ВР з питань державного будівництва, діяльності рад і самоврядування вносить подібний проект постанови Верховної Ради, який також відхиляють. Після цього за рішенням КПУ починається збирання підписів громадян з вимогою проведення такого референдуму. Паралельно Інститут законодавства Верховної Ради за дорученням Голови ВР завершив підготовку проекту закону «Про порядок прийняття нової Конституції України». Яка мета цього проекту? Відповідь — у коротких цитатах з оригіналу документа: «... повинен бути призначений Всеукраїнський референдум з питань, які визначають основний зміст Конституції України» (ст. 9). А далі: «Верховна Рада України... приймає постанову про скликання Конституційних Зборів України». «Конституційні Збори формуються з числа поважних представників від рад народних депутатів усіх рівнів, а також від суб'єктів права законодавчої ініціативи» (ст. 10). Тобто, через референдум —до з'їзду рад і з надією повернення в учорашній день. Тож і не дивно, що досі на фасаді будинку парламенту України керівництво Верховної Ради дбайливо зберігає пам'ятну дошку, яка нагадує, що 3 березня 1921 року Всеукраїнський з'їзд обрав В. І. Леніна членом Всеукраїнського Центрального виконкому рад робітничих, селянських і червоноармійських депутатів.

Водночас паралельно тривав інший процес: після офіційного представлення у парламенті проекту Конституційної комісії за ініціативою представників різних депутатських груп почала працювати узгоджувальна комісія дев'яти депутатських груп. Вона крок за кроком узгоджувала позиції різних фракцій, виробляючи погоджений текст, який, зрештою, і було прийнято Верховною

Радою у першому читанні, незважаючи на опір як лівої частини депутатського корпусу, так і керівництва Верховної Ради.

Принагідно потрібно зазначити, що Президент України під час зустрічі із членами Тимчасової спеціальної комісії та керівниками депутатських груп зняв усі свої зауваження до підготовленого ними тексту заради успішного завершення конституційного процесу, тобто цей проект можна було вважати узгодженим між Президентом і Верховною Радою. Виникла ситуація, якої так не бажала ліва частина Ради. Але, на жаль, кількість депутатів у групах, що підтримали проект спеціальної комісії, не давала можливості розраховувати на 300 голосів. Практично не змінилося співвідношення і після доробки проекту до другого читання. Нагадаю, що проти нього на заключному засіданні комісії проголосували всі представники фракцій комуністів і соціалістів та міжрегіональної депутатської групи. Творення необхідної конституційної більшості у Верховній Раді вимагало додаткових кроків, що мали сформувати мотивацію зміни поведінки частини депутатів. І така ситуаційна більшість була створена!

Спочатку, сподіваючись на реалізацію свого плану про референдум з окремих положень Конституції, які не наберуть необхідної більшості: «... У разі неузгодженості кількох статей внести їх на всенародний референдум, щоб народ міг зробити свідомий вибір. У ситуації, що склалася, ми виступаємо за перевибори Верховної Ради та Президента протягом півроку після прийняття Конституції України» (із заяви Соціалістичної фракції Верховної Ради України щодо сучасного етапу конституційного процесу 26 червня 1996 року). Звідси зрозуміла активність у підтримці значної кількості статей із загальних положень та розділу про права людини осіб, які ще кілька днів перед тим наполегливо твердили про антинародність цих положень. Бо ж лишилися неприйнятими статті про мову, символи, власність. Як же це збігається із пропозиціями 95—96-х років щодо випереджувального референдуму та ініціативи КПУ щодо збирання підписів!

А потім. Потім був указ Президента, який, як і рік тому (перед укладанням Конституційного договору) не здобув схвалення у жодної з депутатських груп і створив якісно нову ситуацію з урахуванням наступних можливих рішень Президента. І хоч би як браво сьогодні не заявляли, що це рішення не мало впливу на результат, це не серйозно. Хоча сам по собі цей крок Президента був достатньо ризикований і не обіцяв спокою Україні, якби його було зроблено. Інструмент міжфракційної узгоджувальної комісії ще раз підтвердив свою ефективність і приніс кінцевий результат 28 червня. Про що варто пам'ятати і на майбутнє.

Унаслідок політичних компромісів при ухваленні Конституції підвищилося значення законів, які парламент має ухвалити для реалізації та конкретизації конституційних положень. Намагання продовжити боротьбу за реалізацію своїх пропозицій уже після прийняття Основного Закону яскраво це показали. Зокрема, бурхливе створення коментарів до Конституції з намаганням підмінити парламент чи Конституційний Суд до його утворення. А чого варте тлумачення конституційних положень про місцеве самоврядування, що за підписом народного депутата О. Стешенка та державного службовця В. Граба із супровідним листом Голови Верховної Ради розіслане до всіх рад! Не говорячи вже про законність таких дій, варто подивитися на характер подібних творень. Ось, наприклад, що стверджується у згаданому листі: «... будь-які рішення і дії міських рад та їх керівників, спрямовані на реорганізацію районних рад або... обмеження повноважень, наданих їм законом, є неправомірним» (!!!) у той час, як стаття 140 Конституції стверджує: «Питання організації управління районами в містах належить до компетенції міських рад». А ось стаття 160 Основного Закону: «Конституція України набуває чинності з дня її прийняття».

Зроблений важливий історичний крок 28 червня потребує розвитку. Певна річ, що без запровадження нової виборчої системи, стимулювання розвитку загальнонаціональних політичних партій значно ускладниться можливість забезпечити як права громадян, так і ефективне функціонування економічного механізму. Натомість збережуться всі передумови для існування кланового квазіринку із притаманним йому монополізмом у різних сферах й супутнім правовим нігілізмом без дійової судової системи. А щодо окремих намагань давати уроки конституційного процесу в Україні та використовувати час і ситуацію для одержання політичних дивідендів, то це, сподіваюся, отримає і відповідну суспільну оцінку, і реакцію.

Олександр ЛАВРИНОВИЧ,
народний депутат, заступник голови Комісії ВР з питань правової політики й судово-правової реформи.

Нотатки політолога

І НАШ БОГ — НЕ ВБОГ

З ЛИПНЯ нинішнього року Україна живе за новою Конституцією. Парламент приступив до обговорення й прийняття законопроектів, необхідних для реалізації положень Основного Закону. Там тривають і політичні, й економічні дискусії навколо кожного законопроекту. Так і має бути. На те й парламент.

Президент держави видав низку важливих указів.

Уряд працює над програмою діяльності і проектом бюджету-97, щоб представити їх Верховній Раді. Тобто, кожна структура займається, як і належить, своєю справою. Є проблеми, є суперечності й суперечки, але справа рухається.

І те, що справа рухається саме в потрібному напрямку, засвідчує насамперед стабільний курс нової грошової одиниці — гривні.

Нова Конституція і нова грошова одиниця, введені одна за одною — то не лише символ. Це — етапи, важливі етапи на важкому (а коли нам щось давалося легко?!) шляху України до демократії і добробуту.

Ще є і будуть суперечки, як і що робити. Ще попереду складна робота по приборканню мафії і корупції. Ще попереду важка праця з пожвавлення вітчизняного товаровиробництва. Але те, як було прийнято Конституцію і як чітко введено грошову одиницю — вселяє надію: вийдемо-таки в люди!

Як відомо, у перемоги завжди багато батьків і лише поразка — кругла сирота. Так відбувається і з першими нашими здобутками. Залежно від політичних симпатій та інших чинників хтось віддає заслугу у цивілізованому прийнятті Конституції Президенту, інші — Голові Верховної Ради.

І, певно, крапки над "і" просто мусить розставити незалежний політолог і, насмілюсь стверджувати, освічений громадянин.

Крапки ці такі. І Президент, і Голова Верховної Ради відіграли колосальну роль у тому, що Україна успішно завершила процес прийняття Конституції, не розкололася у борні референдуму, у мітингуванні. А крайні ліві, й антидержавники — непримиренні поборники якогось, відомого лише їм, союзу, виявилися, по суті, ізольованими.

Сьогодні у суспільстві вже проявилися й цивілізовані ознаки демократичної структуризації. З'явилися, хоча ще й не чітко окреслені, дві основні течії. Це —державники-ліві (тобто ті, які поважають Конституцію і конституційні шляхи до влади) на чолі з Олександром Морозом. І центристи-державники, лідером яких є Леонід Кучма. Для країни і суспільства такий розподіл — тільки благо. Бо суспільству шкодять і однопартійність та одностайність (що у нас переростала вже в одностадність на чолі з баранами-поводирями), і несамовита, з піною ненависті, боротьба вождиків і їхніх групок-партійок.

Мене особисто радує, що в нас з'явилися й утвердилися саме такі лідери. Бо вони виховані, досвідчені, щирі зі своїм народом і мають високі моральні чесноти.

Бо у нас стільки було надутих, бундючних секретарів та їхньої обслуги, що аж роздувалася, що таких ми одразу розпізнаємо. У нас подібні ще зустрічаються лише у другому й третьому ешелонах влади. Ото б ще звідти їх, недолугих, вивести. Але на те роки й роки потрібні, та й то повної перемоги не здобудеш. Адже людська обмеженість, на жаль, продукується частіше, ніж розум. Може, для того, щоб ми розум відрізняли й цінували.

Отже, п'ять років незалежності не минулися даремно. І слава Богу!

Вадим БІЛУН.

Умий свою планету,

або Чому епідеміологи стукають по дереву

НАПЕВНЕ, Маленький Принц не зміг би пережити трагедію — нашу невмиту планету-столицю. Кожен, звісно, рановранці має спершу вмити свою планету, а вже потім взятися за вмивання самого себе... Це за Маленьким Принцом, а по-нашому — вмиваємо, в кращому разі, центр, та й то — фасади. З цими думками та питаннями ми звернулися до столичної санепідстанції. Наші співрозмовники — заступник головного державного санітарного лікаря Києва Ірина КОЗЛОВА і Сергій ПАСТУШЕНКО.

— Розумію, що санітарні лікарі — не двірники, та все ж таки не можу втриматися від запитання: чому наше місто таке брудне?

І. Козлова: У всіх такий стереотип: брудно — значить, винна санепідслужба. Але у столиці є спеціальні організації, які відповідають за чистоту. Їхні послуги платні, а платити, як відомо, не всі спроможні... А санепідслужба постійно провадить моніторинг навколишнього середовища, узагальнює результати, вносить свої пропозиції профілактичного характеру, організаційного тощо. Так, з усіма відповідними службами ведеться робота. Але у них, як вони запевняють, немає коштів реалізувати всі вимоги, хоча вони не з області фантастики. Надзвичайна протиепідемічна комісія при міськвиконкомі регулярно заслуховує керівників відповідних управлінь міста, вони звітують про виконану роботу. І загалом на тлі економічної кризи в країні (а вона, як відомо, закономірно спричиняє спалахи епідемій) ситуація у столиці не така вже й жахлива. Адже поки що Бог милував, — стукає Ірина Антонинівна по дереву, — у Києві поки що немає спалахів епідемій. Бо ж в країні — то холера у Миколаєві минулого року, то у Бердянську спалах дифтерії, то у Шостці — «НВ». У Києві ми тримаємо ситуацію під контролем.

— Та все ж місто невмите...

— Задля розв'язання елементарних проблем з очищенням необхідні гроші. Договори на обслуговування є, а у комунальних підприємствах немає коштів — на бензин, на запчастини до автомобілів для прибирання тощо. Бо багато хто заборгував на кілька років вперед.

— Фінансування цих підприємств залежить від районів міста?

— І від міста — також. Але, напевне, не виділяється достатньо коштів.

— Тобто брак коштів створює середовище проживання підвищеного ризику?

Сергій Пастушенко: На жаль. Ось погляньте на вуличну торгівлю, запитайте у торговців сертифікати якості на продукцію, що реалізується, дозвіл санепідстанції... Жоден не пред'явить. Але ж є постанова головного санітарного лікаря, що забороняє вуличну торгівлю, окрім продажу морозива із спеціальних ізометричних камер та прохолоджених напоїв. Але районні держадміністрації узгоджують й інші види торгівлі. Вулична торгівля нині процвітає під чорним прапором піратства. Бо вона є фінансовим джерелом і для районів, і для міста загалом. Щоб зібрати, скажімо, кошти для сплати за електроенергію, за те саме вивезення сміття тощо.

— Тож ви як охоронники здорового середовища проживання громадян спокійно не можете на це дивитися?

І. Козлова: Так, ми застосовуємо штрафні санкції, бракуємо продукти, що швидко псуються, з простроченим терміном реалізації. І штрафи — від шести до 25 мінімальних окладів, що становить 9—37 мільйонів карбованців.

Так, за шість місяців забраковано більш як 40 тонн неякісної продукції, призупинено діяльність близько 350 об'єктів. Адже за випуск недоброякісних виробів накладається штраф у розмірі вартості випущеного та реалізованого товару. Можна нарахувати мільйони і мільярди. Але хто їх спроможний заплатити? Адже більшість підприємств нині не має прибутку.

Та все ж ми тримаємо під контролем так звані підприємства підвищеного ризику, насамперед це стосується молокозаводів, м'ясокомбінатів, холодокомбінатів. Висока технологія виробництва на фабриці-кухні дитячого харчування, впроваджена на Троєщині, практично зняла проблему якості дитячого харчування, а, значить, і масових захворювань малюків.

— І все ж таки стукаєте по дереву, говорячи про те, що спалахів нема... Отже, впевненості, що все спокійно, теж немає?

— Звісно. Хоча ми й стараємося, але яка може бути впевненість, коли в місті повсюди вирують стихійні ринки, коли кияни купують продукти — м'ясо, рибу, молоко, сметану, сир тощо — за територією ринків, із землі. Так, це дешевше... Люди змушені шукати продукти дешевше, щоб годувати родину. Але вони дуже ризикують. Адже так можна й сибірку підхопити... Поки що, слава Богу, епідемій у місті нема. Ось і стукаємо по дереву. Бо під час економічної кризи, що породжує безліч проблем санітарно-епідемічного стану довкілля, бути цілком впевненими у стабільності ситуації — щохвилини, щогодини, щодня — неможливо. Ось ми можемо говорити, що загалом у Києві благополучна ситуація, а через годину виявиться, що все це не так...

— Хотілося б все ж таки почути від вас відверту відповідь на питання про стан питної води. Хоч у цьому ви впевнені? Адже тримільйонне місто може стати жертвою не лише радіаційного забруднення, а на додачу ще й бактеріологічного саме через питну воду...

С. Пастушенко: Коли ви вже так ставите питання, я цілком відповідально заявляю: з моменту Чорнобильської катастрофи жодного разу за всі ці роки не було перевищення вмісту стронцію та цезію у питній воді в Києві, коли порівнювати зі станом її до аварії. Жодного разу. За цим ми пильно стежимо. Адже було розроблено цілий комплекс заходів. Зокрема, є така станція «Роса-300», вона завжди у стадії підвищеної готовності, щоб, скажімо, у період повені, коли ризик забруднення дніпровської води збільшується, було включено цю станцію для подачі деснянської води.

І. Козлова: Київ — єдине місто в Україні, де питна вода за бактеріологічними показниками не має відхилень від Держстандарту.

— Але й Держстандарт може змінюватися...

І. Козлова: Так, у нас діє ще союзний, що передбачає близько 30 показників. Але ми ведемо спостереження самостійно за 150 показниками. Рівняємося на міжнародні стандарти, стандарти США, Франції, Великобританії, Німеччини, Японії. Періодично відправляємо проби води до Японії та Німеччини для досліджень. Фактично здійснюється потрійний контроль — лабораторії водоканалу на очисних спорудах, лабораторії на водопровідній мережі і наш контроль, постійний, щоденний.

— Які зміни відбулися у вашій службі за роки незалежності України?

І. Козлова: Раніше ми орієнтувалися на Москву, всі інші контакти були неможливими. Тепер активно співробітничаємо із Всесвітньою організацією охорони здоров'я. Працюємо з центром СДС в Атланті з проблеми імунізації від дифтерії, проводимо спільні заходи і переконалися, що ми непогані фахівці. Ми стали більш відкритими і самі маємо можливості наукового обміну.

Але за ці роки виникли економічні проблеми, що спричиняють наповнення ринку товарами, продуктами низької якості. І з цим доводиться боротися, що не так вже й просто, хоча ми тепер налагоджуємо механізм контролю за якістю товарів, що ввозиться, на митницях.

— Як би ви оцінили рівень комфортності для проживання людини в такому мегаполісі, як Київ?

І. Козлова: Я не можу сказати, що це оптимальний варіант. З одного боку, 80 відсотків підприємств стоять — це погано, але в зв'язку з цим зменшилися викиди до навколишнього середовища — це наче й добре. Люди не отримують заробітну плату — і виникають стихійні ринки... Часто по телебаченню показують, що відбувається біля Сінного ринку, а напроти, мовляв, за два кроки, санепідстанція, куди вона дивиться?.. І міліція і ми боремося з цим лихом, але ж це питання економіки. Люди скаржаться на дискомфорт, але ж біля кожного продавця не поставиш наглядачем нашого спеціаліста. Тож про комфортність у столиці, як, напевне, і повсюди, говорити не доводиться.

Розмовляла
Світлана ПИСАРЕНКО.

Закон та його блокування

Враховуючи інтереси великої кількості пенсіонерів, які дітьми під час війни працювали разом з жінками, замінивши чоловіків, що були на фронті, та молодь, яку насильно було вивезено до Німеччини, Верховна Рада внесла суттєве доповнення до статті 9 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту». В ньому йдеться про осіб, які народилися до 31 грудня 1932 року включно та з поважних причин не мають поживості подати документи, що підтверджують факт роботи в період війни, яким статус учасника війни може бути встановлено за поданням відповідних комісій в порядку, визначеному Кабінетом міністрів України.

26 квітня 1996 року за № 458 Кабінет міністрів України визначив цей порядок, видавши постанову, згідно з якою створювалися комісії для розгляду питань, пов'язаних зі встановленням статусу учасника війни відповідно до Закону «Про статус ветеранів війни...». Постанова зобов'язувала Міністерство соціального захисту населення затвердити Типове положення про ці комісії, де вказати на орієнтовний перелік причин, які можуть бути визначені як поважні за відсутності документів про роботу під час війни та враховуватися комісіями під час роботи на місцях.

Типове положення, перелік поважних причин вказано, але вони не чинні, тому що заблоковані пунктом 7, в якому сказано, що тільки свідки можуть підтвердити факт роботи під час війни пенсіонера, який народився до 31 грудня 1932 року.

Для чого тоді потрібен перелік поважних причин під час встановлення комісіями статусу учасника війни, якщо згідно з постановою Кабміну від 26.08.1993 року № 637 за показаннями двох свідків одержали статус учасника війни навіть пенсіонери 1937—1938 років народження?

То як розуміти це блокування за умов виконання закону про ветеранів війни та постанови Кабміну про комісії, яким завдяки п. 7 Типового положення Міністерства соціального захисту взагалі нема чого робити?

Олег ЯСТРЕБОВ,
заступник голови Ради територіального громадського мікрорайону самоврядування «Сирецька».

Не втрачаймо світанки

МЕНІ пощастило. Коли я зайшла у вщерть заповнений зал кінотеатру «Кінопанорама», там залишалося два-три місця на передостанньому ряді. Останній окупувала учнівська молодь — учні якоїсь школи (коли не помиляюся, 41-ї), що їх патріотично настроєні вчителі заохотили організувати, як ми колись казали, «культпохід» на презентацію фільму Григорія Кохана «Страчені світанки», присвяченого одному з епізодів боротьби ОУН УПА на Західній Україні.

Цікаво трохи моторошно було спостерігати за залом. Декотрі прийшли з маленькими дітьми, а переді мною сидів сивовусий старенький дідусь, який довго тримав "зайняте" місце, а перед самим початком сеансу насилу протовпився до дверей і шанобливо провів і посадив поруч тихеньку сиву бабусю — чи то дружину, чи то давню подругу своїх бойових літ.

А позад мене не вгавало. Школярі голосно ділилися жувальною гумкою, виглядали десь попереду свою «класну», сперечалися про уроки...

У короткому слові до глядачів режисер Г. Кохан розповів про історію створення фільму (один лише момент: коли знімали сцени депортації, з довколишніх сіл люди з'їхалися власними кіньми й возами безоплатно, бо жодна знімальна група не подужала б за нинішніх часів оплатити таку «масовку»).

А потім згасло світло. Веселун в останньому ряді вереснув: «Пробки вибило!» Та ніхто не засміявся...

... Скажу одне: мені щиро шкода тих, хто не бачив цього фільму. Либонь, уже й не зможе, бо таких переглядів не густо. Потрясіння, що його зазнали глядачі, важко висловити.

А мені, крізь пекучі сльози, все муляло: а як вони там, в останньому ряді? Як сприймають долі отих своїх майже ровесників? Ось голісінькі червоноармійці білого дня хлюпають один на одного водою на подвір'ї селянської хати, навіть і гадки не маючи, як вони зневажають тим місцевих мешканців. Позаду — веселий регіт...

А історія мордованого села точиться дедалі. І от, видерши з рук депортованого селянина білосніжну вишиванку, яку він хтів одягти у свою хресну путь, червоноармієць люто витирає об неї чоботи. Позаду — навіть той самий веселун — цідить: «Ну, козел...».

Біжить молоденький Тимко рятувати батька й матір, яких через нього вивозять до Сибіру. Один з оунівців, котрий благав його не ходити, бо ж потім на тортурах у НКВС може виказати місце схрону, крокує за ним. «Тимку, повернися! Я ж стрілятиму! Я... Мушу!» І — автоматна черга, і падає Тимко, і тихий зойк в останньому ряді.

І ось одна по одній у прозору літню ніч пірнають, вилазячи зі «схрону» постаті месників. Розгромлено місцевий відділок НКВС і під стіною шестеро хлопців, які саме святкували «успішне завершення операції виселення». Лунає вирок, автоматні черги. Позаду спалахують оплески, які підхоплює дехто із залу.

Але за кілька хвилин, коли ті самі месники розстрілюють майже впритул дружину й сина голови новоствореного колгоспу, в залі панує моторошна тиша.

... Спалахнуло світло. Мовчки, схвильовано посунув у двері величезний натовп. І раптом — давнікий голосок: «Ну, кто плакал? Расскажите!» Я не озирнулася, та й нащо? Добре, коли це просто удавана бравада. А коли ні? Що ж, іще один «втрачений» світанок, розпад молодої душі, з якої виросте хіба що одна з половинок «солодкої парочки», на яку саме прагнули потрапити на наступний сеанс з півтора десятка глядачів...

Ірина КАЛІШЕВСЬКА.

«... Хто не дбає про краще потомство — має бідність, безвихідь, рабство»

Над розв'язанням надзвичайно важливої проблеми підвищення виробництва продукції тваринництва, кращого використання за цих умов генетичного потенціалу племінної худоби працює «Укрплемоб'єднання». У його структурі 24 обласних підрозділи, 117 підприємств і близько 20000 пунктів штучного осіменіння в селах. Є в об'єднанні каталог кращих племінних бугаїв, який щорічно оновлюється. В ньому всі відомості про кожного з бугаїв щодо його породи. Вони — національне надбання, «золотий запас» держави. Звернувшись до такого каталогу, кожний керівник господарства може визначитися, яких мати корівок. Адже, скажімо, 100 гарних корів можуть замінити 400—500 малопродуктивних. І саме нині, за умов загальної кризи в економіці, коли масово зменшується поголів'я худоби, стабілізації галузі тваринництва сприяло б передусім розширене відтворення племінних тварин. Про це настійливо твердить генеральний директор об'єднання Юрій Мельник.

Проте, хоч як дивно, керівники республіканського і обласних об'єднань спрямовують свої зусилля не на те, щоб поліпшити справу, а на збереження того, що є. Складається небезпечна ситуація: через брак коштів керівники деяких сільгосппідприємств вважають за краще заводити в себе бугаїв, кнурів, баранів для відтворення поголів'я. А які вони, чи не знизиться генетична спадковість, які будуть продуктивні якості потомства, — над цим мало замислюються.

Не вистачає коштів і самому об'єднанню. Бюджетом держави щорічно передбачається лише часткове відшкодування витрат на селекцію й відтворення поголів'я худоби. І закон про племінне тваринництво ніби є. Але без належних коштів цей закон — самісінькі побажання.

Щоправда, новий міністр сільського господарства і продовольства України Анатолій Хорішко за підтримки Прем'єр-міністра Павла Лазаренка зробив перші й досить серйозні кроки до поліпшення справи. Нещодавно своїм наказом міністр ввів до складу «Укрплемоб'єднання» кілька науково-дослідних інститутів, які досі підпорядковувалися аграрній академії. А це істотно підсилить науковий потенціал галузі. Вжито й інших заходів. От якби ще коштів більше підкидали, тоді ми були б убезпечені від бідності, безвиході й рабства.

Для ефективнішого впровадження і широкої пропаганди прогресивних технологій відтворення поголів'я, підвищення професійної майстерності та престижу операторів зі штучного осіменіння тварин у галузі регулярно і постійно проводяться конкурси. Спершу районні, потім обласні й республіканські. Нині це чи не єдині конкурси професійної майстерності серед працівників сільського господарства.

Оці фотознімки зроблено під час київського обласного й республіканського конкурсів, які нещодавно відбулися на базі Київського обласного племоб'єднання. До речі, одного з кращих у галузі, яке щоразу виборює найбільше призових місць. Очолює його Василь Курта. **На одному із знімків:** він вітає переможців обласного конкурсу.

Яків ГАЛЬЧЕНКО.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Якщо вас змушують платити за навчання — замисліться,

або Чи є освіта у державних і комунальних навчальних закладах безоплатною?

До Верховної Ради України продовжують надходити численні запити з приводу того, що у більшості наших державних вузів запроваджується платна система навчання. Громадяни цілком резонно запитують, чи правомірно це, цікавляться, чим спричинена така комерціалізація державної освіти, на що ідуть зароблені в такий спосіб кошти і як чинити тим здібним дітям, чиї батьки не мають товстих гаманців? Свою думку з цього приводу висловлюють народний депутат України Ніна Карпачова, яка займається у ВР питаннями захисту прав людини, та керівник наукових експертів Секретаріату ВР Анатолій Мацюк.

Справді, в останні роки поширена практика, коли більшість вищих державних навчальних закладів за потурання відповідних органів влади поступово почала переходити до платної форми навчання, мотивуючи це нестачею державних коштів. Дійшло до того, що окремі навчальні заклади здійснюють навчання майже на стовідсотковій платній основі. Під дахом державних навчальних закладів утворюють так звані комерційні навчальні заклади. Ця протизаконна практика зберігається і після прийняття нової Конституції.

Відповідно до ст.53 Конституції України кожен має право на освіту. Одна з важливих гарантій здійснення цього права — держава забезпечує доступність і безоплатність освіти в державних і комунальних навчальних закладах. Отже, Конституція однозначно проголошує принцип безоплатності освіти в державних та комунальних навчальних закладах. Таке саме положення містить і Закон України «Про освіту»: згідно зі статтею 3 громадяни України мають право на безоплатну освіту в усіх державних навчальних закладах незалежно від статі, раси, національності, соціального і майнового стану, роду та характеру занять, світоглядних переконань, належності до партій, ставлення до релігії, віросповідання, стану здоров'я, місця проживання тощо.

Щоправда, може виникнути два запитання. Перше: чим такий стан відрізняється від того, що був в епоху СРСР, коли вся вища освіта була безоплатною і суспільство будувало соціалізм? Відповідь, на наш погляд, дуже проста. Сьогодні поряд з державними закладами освіти поступово формуються заклади приватної вищої освіти, навчання в яких уже сповна може бути платним. Причому, саме створення такої дволанкової системи вищої освіти — безоплатної державної і платної приватної — риса соціальної держави, якою, відповідно до ст.1 Конституції, є Україна. Підкреслимо, якщо чітко не розмежувати державну і приватну освіту, то залишиться поле для зловживань та порушень конституційного права громадян на безоплатну освіту в державних і комунальних навчальних закладах. Крім цього, на наш погляд, у Законі «Про освіту», відповідно до Конституції України, слід заборонити державним навчальним закладам та їх керівникам бути засновниками приватних навчальних закладів.

Друге питання — суто практичне. Яким чином в умовах сучасної економічної кризи і хронічно недостатнього бюджетного фінансування освіти можна забезпечити нормальне функціонування державних навчальних закладів без запровадження плати за навчання? Вважаємо, що і на це питання є відповідь у Законі «Про освіту» — слід лише уважно його прочитати. Йдеться про ст.61 цього закону, пункт 4 якої передбачає як одне з додаткових джерел фінансування закладів освіти кошти, отримані, зокрема, за навчання відповідно до укладених договорів. «Ага, — може хтось сказати, — ось тобі і безоплатна освіта у державних закладах —сплачуй гроші і мовчи». Проте, це не зовсім так. Безперечно, державний заклад освіти має право укладати договори на навчання зі встановленням плати. Але з ким? Оскільки ст.53 Конституції недвозначно проголосила безоплатність освіти для громадян, то зазначені договори мають укладати навчальні заклади лише з тими юридичними особами, для яких вони готують відповідних фахівців.

Ще один напрям «виживання» державної освіти —це вдосконалення її системи, підвищення ефективності. Достатньо навести такі цифри. Із числа випускників Київського державного економічного університету в 1995 р. не отримали направлення на роботу 56 %, Київського державного університету будівництва та архітектури — 54,1 % . Але державні кошти на їхню підготовку вже витрачено. Звичайно, значно легше лупити гроші, вводячи платну освіту, ніж перейматися тим, кого і для кого готує державний заклад освіти. Але, зрештою, ми не для того сплачуємо податки, щоб хтось отримував заробітну плату лише за те, що він сидить у м'якому кріслі.

У розмові про ефективність державної системи навчання неможливо не зачепити болюче питання про обгрунтованість деяких пільг, що їх надають при вступі до вищих державних навчальних закладів. Насамперед, йдеться про ст. 30 Закону України «Про статус і соціальний захист осіб, які потерпіли внаслідок Чорнобильської катастрофи»: стаття надає певним категоріям дітей, потерпілих від Чорнобильської катастрофи, право вступу до державних вищих закладів освіти поза конкурсом. На наш погляд, соціальний захист цих дітей має полягати не в наданні їм цього права, оскільки конкурс має виявити здатність людини до праці за обраною професією, а в турботі про їхнє здоров'я: підвищена стипендія, додаткове харчування тощо. Не слід забувати також, що частина 3 ст. 53 Конституції визначає право громадян безоплатно здобути вищу освіту в державних і комунальних навчальних закладах на конкурсній основі і не передбачає винятків із цього правила.

Таким чином, вважаємо за потрібне ще раз наголосити для всіх: ст. 53 Конституції України гарантує безоплатність вищої освіти в державних та комунальних навчальних закладах, і тому будь-які форми платного навчання, коли громадянина змушують сплачувати кошти в касу цього закладу освіти, поза законом. І нагадаємо — згідно зі ст. 8 Конституції України, її норми є нормами прямої дії. А право на звернення до суду для захисту конституційних прав та свобод людини і громадянина (у тому числі, права на освіту) безпосередньо на підставі Конституції України гарантується (ст. 55).

Ніна КАРПАЧОВА,
заступник голови Комісії Верховної Ради України з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин;
Анатолій МАЦЮК, завідувач науково-експертного відділу Секретаріату Верховної Ради України.

Відроджені традиції Харківського колегіуму

Цього року минуло 270 років з часу заснування Харківського колегіуму — першого значного просвітницького та культурного центру Слобідської України. Протягом XVIII ст. і в першій половині XIX ст. цей навчальний заклад благодійно впливав на культурне і духовне життя не тільки Слобожанщини, а й далеко за її межами.

В основних рисах колегіум повторював Києво-Могилянську академію. Як за навчальною програмою, так і за навчальними порядками і системою керівництва. Як і інші тодішні українські школи, колегіум протягом тривалого часу був всестановим навчальним закладом — тут здобували освіту діти різних прошарків населення: духовенства, козацтва, міщан, купців, селян... Випускники колегіуму обіймали різні духовні та світські посади.

Викладали в колегіумі спочатку вихованці Києво-Могилянської академії, викладачів запрошували також із-за кордону. Згодом у Харкові почали готувати і свої викладацькі кадри, нерідко направляючи їх у західноєвропейські університети, щоб, як тоді казали, «наситититися знаннями». Серед викладачів навчального закладу були такі видатні діячі, як філософ та поет Г. Сковорода і природодослідник І. Двигубський. Студенти відвідували заняття художника І. Саблукова, видатних українських композиторів А. Веделя і М. Концевича, архітектора П. Ярославського та інших.

Харківський колегіум давав освіту великій кількості молодих людей. У середині XVIII ст. тут навчалося майже 500 студентів, а на початку XIX ст. — понад 800. Вихованці колегіуму зробили внесок у різні сфери: науку, мистецтво та освіту. Колегіум закінчили відомий історик, академік М. Каченовський, видатний фізик, академік В. Петров, поет, перекладач, академік М. Гнєдич, видатні лікарі Г. Базилевич і Є. Мухін, відомі українські письменники С. Писаревський і П. Кореницький.

Чимало вихованців Харківського колегіуму відзначилися сумлінною працею на просвітницькій ниві, були організаторами шкільної справи, просвітницьких товариств, стали видавцями, редакторами журналів. Не обійшлося без допомоги випускників колегіуму й при створенні у 1805 році Харківського університету, особливо на підготовчому етапі, коли потрібно було зібрати кошти для його відкриття.

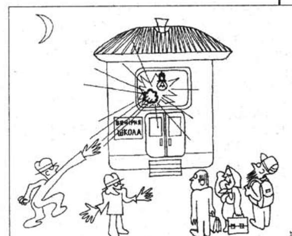
У квітні 1992 року колегіум, який припинив своє існування 1841 року, відновлено і тепер він має назву Інститут сходознавства й міжнародних відносин «Харківський колегіум». Він ліцензований Міністерством освіти й одержав право готувати фахівців у сфері міжнародних відносин, міжнародних економічних відносин, знавців східних мов — японської, китайської, арабської, хінді, турецької, фарсі.

Цілком очевидно, що навчальні центри, які відродилися через століття, не можуть й не повинні стати копіями своїх попередників. Сучасні вимоги до підготовки фахівців потребують нових форм та підходів як у навчальній, так і у виховній роботі. Втім, деякі традиції Харківського колегіуму все ж таки зберігаються. Заклад відродився передовсім як гуманітарний інститут, у якому навчаються студенти з усіх областей України. Налагоджено контакти з діячами культури, церкви, іншими навчальними закладами, посольствами та неурядовими організаціями різних країн. В інституті працюють кращі науковці Харкова, для читання лекцій запрошують фахівців з інших країн, тут ведуть активну наукову роботу, результати якої відображено в «Наукових записках», які видають в інституті.

***Георгій* ГОЛОВЧЕНКО,**
ректор Інституту сходознавства й міжнародних відносин «Харківський колегіум»;
***Людмила* ПОСОХОВА,**
кандидат історичних наук.

Навчання — світ, але вечірнє — пітьма

Сьогодні в Україні функціонують 164 навчальних заклади третього та четвертого й 748 першого та другого рівнів акредитації. Згідно із Законом України «Про освіту» градація системи освіти така: освітні заклади 1-го рівня акредитації (колишні професійні училища) готують молодших спеціалістів, 2-го рівня (в минулому технікуми) — бакалаврів, 3-го і 4-го рівнів (інститути) —спеціалістів й 4-го рівня — магістрів.

Як повідомили у Міністерстві освіти України, для того, щоб усі вузи відповідали певному освітньому рівневі, у країні створено спеціальну акредитаційну комісію, яка здобула статус контрольного органу. За її рекомендаціями міністерство видає ліцензії вітчизняним закладам освіти. Проте слід пам'ятати, що ліцензія — всього лише право на освітню діяльність. Для того, щоб видавати своїм випускникам дипломи державного зразка, комерційні вузи мають отримати спеціальний дозвіл акредитаційної комісії, а він є сьогодні всього у 6 з 125 недержавних навчальних закладів. Абітурієнти та їхні батьки, будьте пильні! Обравши приватну альма-матер, перевірте в її дирекції наявність ліцензії та акредитації. До речі, сьогодні прокуратура і податкова інспекція проявляють інтерес до недержавних закладів освіти, а скоріше до їхньої документації. Згідно з постановою Кабінету міністрів України, до 31.12.96 року вивіски приватних освітніх закладів приводитимуться у відповідність до змісту освітньої діяльності.

— У нас у країні єдиний освітній простір, і всі заклади освіти мають відповідати загальним державним вимогам, — коментує заступник міністра освіти України Віталій Бабак. — Але в Україні є різні форми освіти. Є поняття державного замовлення й ліцензійного обсягу, тобто кожний вуз має право приймати слухачів додатково за певну плату.

Цього року зменшилося державне замовлення на дипломований «мозок» і значно урізано бюджетне фінансування освіти. У зв'язку з цим Міністерство освіти змушено було провести корекцію освітнього процесу: на 5—7% скоротився набір студентів на стаціонар, наказом по міністерству скасовано вечірню форму навчання у вищій школі. За словами Віталія Бабака, вечірня форма навчання віджила. До того ж це надто дороге задоволення, бо доводиться платити не лише за світ знань, а й за електричне освітлення...

А втім, у контексті реформування системи вищої освіти є і позитивні ноу-хау. Наприклад, збільшено кількість місць для заочників, у вузах 4-го ступеня акредитації введено екстернат, у рамках заочної форми навчання у деяких вузах є дистанційна форма опанування знаннями (через комп'ютерні мережі).

Міністерство освіти України дозволяє: користуйтеся конституційним правом здобуття знань за цілковитого вільного вибору форми навчання і форми оплати.

***Ольга* ВАУЛІНА.**
***Мал. Володимира* ВАСЬКОВЦЕВА.**

Наймогутніший інвестор — внутрішній

СУПЕРПРОБЛЕМА нинішнього дня — інвестування економіки України. Хто нам в цьому допоможе, чи є внутрішні резерви? Про це розмова нашого кореспондента з головою Хмельницького регіонального відділення Спілки промисловців України, депутатом міськради і генеральним директором ВАТ «АК АДВІС» Іваном ДУНЦЕМ.

— Пане Іване, той, хто уважно стежив за вашими виступами в пресі, на сесіях ради, міг помітити, що ваші слушні пропозиції щодо реформування економіки таки впроваджувалися в життя, але із запізненням щонайменше на кілька років. Бо ви завдяки своєму практичному досвідові, образно кажучи, випереджаєте час. Тож хотілось би почути вашу думку і щодо проблем інвестування економіки України, її відродження.

— Це питання пекуче не тільки для керівників підприємств всіх форм власності, але й для кожного громадянина. Бо лише за умов стабілізації виробництва у державі можливе процвітання народу. Приємно зазначити, що нарешті це починає розуміти і наш уряд, усвідомивши, що жодні інвестиції із закордону нам не допоможуть, якщо ми самі собі не дамо ради. Кому ж потрібен сильний конкурент?! Нікому! З цієї причини західна допомога може бути на такому рівні, як ми у повсякденні подаємо на вулицях милостиню. Але не більше. Сильну європейську державу мусимо робити самі, всією українською сім'єю.

Якраз за такий підхід до розв'язання проблем економіки я висловився на сторінках «Голосу України» ще в перший рік нашої незалежності. Але то був період, коли ніхто нікого не чув. Високі посадові особи розхвалювали західне устаткування, машини і закликали наших споживачів інвестувати чужого товаровиробника. Замість відкриття кордону для новітніх технологій держава відкрила його для ширвжитку низького гатунку. Одночасно для власного товаровиробника дедалі більше зростала кількість податків і різноманітних фондових зборів. У свою чергу, банки влаштували гонку процентних ставок на кредити. Відтак ціни на власну продукцію перевищили ціни на світовому ринку. Це і розвалило економіку.

Я не випадково згадав той час, коли розпочалося падіння економіки. Бо лише глибоко усвідомивши помилки, побачивши їхнє коріння можна зробити правильні висновки і вибрати дорогу в завтра.

— Сьогодні Президент оголосив курс на створення програми підтримки власного товаровиробника, щоб залучити для цього інвестиційні ресурси. Як ви вже слушно зазначили, закордон нам погоди не зробить. Тоді де шукати внутрішні джерела?

— Прихованим, але у той самий час потужним джерелом внутрішнього інвестування є залучення вільних коштів громадян. Погляньте, як стрімко нині ростуть довкола міст і містечок палаци, вілли, супердачі, гаражні масиви. Люди купують по декілька автомобілів, квартир, гаражів, влаштовують у своїх домівках склади культпобуттоварів. Навіть малозабезпечені роблять заощадження... борошном, крупами, пральними порошками тощо, хоч їх повсякчас достатньо у вільній торгівлі. У такий спосіб населення України вкладає свої кошти туди, де вони найменше можуть знецінитися, зазнати інфляційного удару.

Отож, якби сьогодні уряд через свій казначейський банк зібрав оті кошти під відповідні гарантії, підвищені процентні ставки, то держава отримала б солідний інвестиційний ресурс. Для тих, хто хотів би скептично хмикнути, нагадаю численні скандали з різного роду трастами та страховими компаніями, що нагрівали руки якраз на людях середнього достатку, пенсіонерах. Мільйони людей не віддавали б гроші сумнівним фірмам, а держава могла б мати значно більший приплив коштів.

Варто розробити механізм вкладання коштів і для громадян заможних. Скажімо, у великі науково-технічні проекти, будівництво літаків, суден, автомобілів нового покоління, у високоприбуткові галузі, що перебувають під державним патронажем, акціонерні товариства. Це були б ті правові «двері», через які кошти тіньової економіки можна спрямувати на розвиток економіки держави.

— Цей крок буде реальний лише за умови стабільності національної валюти. У свою чергу, валюта стане стабільна за умови піднесення національної економіки. Як же вирватися із цього зачарованого кола?

— Це не так важко. Держава має створити вигідні умови роботи власному товаровиробникові, щоб підприємству будь-якої форми власності було вигідно займатися виробництвом, оновленням. Крім створення урядової програми, розроблення механізмів реструктуризації, у державі має бути сформована громадська думка, що вирішальним чинником стабілізації економіки є винятково розвиток власного товаровиробництва. Цей постулат має стати ідеологією всіх гілок влади, у тому числі й четвертої — преси. І люди його підтримають. Адже це — робочі місця, зарплата на фабриках і заводах, будівельних майданчиках і ланах України.

Найперше, що варто зробити, — це зняти з товаровиробника податковий прес, звести всі збори в один платіж і обмежити його на рівні 35—40 відсотків. Але цього буде недостатньо, якщо триватиме зростання цін на послуги державних монополістів в галузях енергетики, транспорту, зв'язку, водо- і теплопостачання, яке, в свою чергу, призводить до розкручування цін на продукцію вітчизняного виробництва.

Зрозуміло, для того, щоб «урізати» податки, треба якось розвантажити бюджет. Нині на його стовбурі, мов вороння перед дощем, повсідалося безліч структур з тисячними штатами, які не дають жодної віддачі. Часто багатоструктурні контори і підконтори створюють за вподобаннями певних персон. Ми дожилися до того, що за п'ять років апарат чиновників зріс у п'ять разів. А тепер погляньте, як знизився за цей час рівень життя людей. Це і є вичерпна характеристика ефективності роботи цілої армії бюрократичного апарату. Він не допомагає товаровиробнику, а лише створює все нові й нові бар'єри тільки для того, щоб хтось ішов до нього на поклін.

Нещодавно керівники держави оголосили про тридцятивідсоткове скорочення управлінського персоналу. Але поки що, крім зміни вивісок, нічого не зроблено. В усякому разі, на регіональному рівні. У «Голосі України» наводили такий факт: нині у районах штат лише податкової служби у декілька разів перевищує штат усього керівного апарату, який був 5 років тому. Скажіть, який бюджет таке може витримати?! Тут уряду треба брати приклад з виробничників. На нашому «АДВІСІ», скажімо, чисельність управлінського персоналу і допоміжних служб скорочено наполовину, а також більш як на 30 відсотків — на всіх інших підприємствах Спілки промисловців.

— Пане Іване, ви вже казали про цілу глибу економічних негараздів і законодавчу неврегульованість процесів розвитку внутрішньої економіки. У який же спосіб вам вдається не тільки триматися на плаву, але й виходити на тісний західний ринок? Завдяки вашому талантові чи вмінню знаходити, так би мовити, законодавчі щілини?

— Кожний завод має технічні можливості, обладнання, фахівців, щоб налагодити співпрацю з інофірмами. Я хотів би підкреслити — співпрацю. Йдеться не про прямі інвестиції, скажімо, Заходу, а про спільну роботу над виробами, які потрібні і Європі, і нам. За таких відносин західний партнер нас «витягне» і на ринок. Тому тут рецепт один — тотальний маркетинг, пошуки, контакти. Треба використовувати будь-яку можливість. Нехай із 10—15 намірів буде реалізовано лише 3—5, та й це вже неабиякий результат для подальшої кращої роботи. У зв'язку з макропроцесами, що мають місце у світовій промисловості, — надвиробництвом, зростанням цінової конкуренції (насамперед з боку фірм Південно-Азіатського регіону, Китаю), суперраціоналізацією виробництв Японії — фірми Західної Європи вимушені шукати більш дешеві компоненти праці на території Східної Європи. Тому фірми Німеччини, Австрії, наші сусіди Словакія та Польща зацікавлені у співпраці з українськими підприємствами. Вони також, як і ми, шукають партнерів.

Прорив на Захід ми здійснили завдяки сміливому і кардинальному оновленню асортименту і диверсифікації виробництва. Розробили власну стратегію маркетингу, механізм її реалізації.

За останніх 2,5 року, наприклад, на 80 відсотків змінили номенклатуру продукції. Кожний виробничник розуміє, як це важко: без коштів, без нового обладнання підготувати нове виробництво і запрацювати.

Важливе значення має також підвищення кваліфікації управлінського апарату. На «АДВІСІ», у створеному за останній рік Центрі промислового менеджменту, де викладають досвідчені консультанти з Франції, ми провели навчання з багатьох дисциплін більш як 75 наших провідних фахівців і керівників. Завдяки професійній перепідготовці на підприємстві, стажуванню за кордоном вчасно зрозуміли, що, крім якості, ми повинні мати ціни, які влаштовують і партнера, і нас.

Тож, відповідно до вимог часу, на «АДВІСІ» нам вдалося створити нову атмосферу і психологію у керівній ланці, котрі дозволяють здійснювати реформу всіх господарських і фінансових структур наших фірм і виробництв, раціоналізувати все, з чого складаються ціни, аби мати їх нижчими, ніж у конкурентів. Це свята заповідь. Хотілося, щоб і міністерства тут не дрімали, не були «статистами» і спостерігачами, а виступали ініціаторами і організаторами економічного підйому.

— Щиро дякую за розмову і сподіваюся ще не раз зустрітися на сторінках «Голосу України».

Михайло ВАСИЛАШКО.
Хмельницький.

Труби з пластику

Нові технології

ВИПРОБУВАНА в усьому світі продукція приходить і в Україну, зокрема пластикові труби.

Продаж пластикових труб в Україні здійснює україно-канадське СП «Ukrainian Diamand Tools».

Докладніше розповісти про переваги використання пластикових труб я попросила президента СП Георгія ЧЕРКАШИНА.

— Що покладено в основу створення СП? Ви не боялися, що товар може не знайти свого покупця?

— Практично всі країни світу вже давно перейшли на пластикові системи водогону, опалення, каналізації. Тепер і в наших людей з'явилося бажання будувати власний будинок не гірший, ніж у пересічного громадянина хоча б і Сполучених Штатів чи Канади, інших розвинених країн. Надто після появи в Україні пластикових труб виробництва США і Канади, що їх пропонує наше СП.

— З якими трудношами довелося зіткнутися, виходячи з новою продукцією на ринки України?

— Передусім, це незнання споживачем усіх переваг пропонованої нами продукції. І друге, на ринку України існує чимало різних видів пластикових труб. У споживача все переплуталося: полібутилен, поліетилен, поліпропілен...

— Що сьогодні пропонують на ринку пластикових систем?

— Це поліпропіленові (PP) виробництва Туреччини, Чехії, Словаччини, поліетиленові (PE), вироблювані у Броварах (Київська область), полібутиленові (PB) виробництва Ізраїлю. Дещо вирізняються труби «Kitek» виробництва Польщі, армовані алюмінієвою фольгою (Ар PE).

— Наскільки вони прості й економічні в експлуатації й монтажі?

— Для монтажу труб PE, PP, PB потрібний зварювальний апарат. Труби групи PE взагалі не витримують жодної критики, тим більше, що муфт і згонів для них не знайдеш.

З системами з Ар PE справа простіша, там усі з'єднання різьбові й на хомутах. Проблема у відсутності діамстрів понад 25 мм (1') і монополії на встановлення.

— Це — труби виробництва країн колишнього соцтабору і країн, які розвиваються, а що пропонують нам США й Канада?

— Виробники США і Канади пропонують нам системи з матеріалу, відомого нам як ПВХ (ХПВХ), який там використовують понад 30 років.

Труби ПВХ (ХПВХ) за своїм призначенням поділяються на використовувані для холодної води (до 60° С) та для гарячої води (до 100° С). Для їх встановлення не потрібний зварювальний апарат, вистачить клею й розм'якшувача. Такий метод має назву холодне зварювання (активне склеювання).

Комплект для квартири за вартістю матеріалу стане дешевший за оцінковані труби, армований PE, PB, і ви нічого не витрачаєте на монтаж, якщо, звичайно, самі встановлюєте, хоча, коли відверто, монтаж фірмою, яка їх встановлює, не дорогий.

— Наскільки пропоновані вами труби екологічно чисті і чи не потребують спеціального дозволу на їх використання?

— Слід зазначити, що PP, PB, PE труби не потребують обов'язкової сертифікації в Україні. Вони придатні для використання не тільки у системах опалення, каналізації та мережах водогону, а й у харчовій промисловості. Наша фірма має дозвіл на їх використання.

До речі, на будь-яких трубах і згонах, призначених начебто для питної води, крім відповідних стандартів, має стояти позначка допуску до тієї ж питної води у країні-виробнику. На американських, приміром, є позначка NSF (National Sanitary Foundation). Тож, коли вже ставити, так те, що «лікар виписав», а не дешевшу каналізаційну, хоча й з того самого матеріалу.

Розмовляла Марина НІКОЛАЄВА.

ПРОЧИТАЙТЕ І РОЗКАЖІТЬ ІНШИМ, БУДЬ ЛАСКА

(Початок на 1-й стор.).

На сторінках «Голосу України» — думки, позиції, заяви, статті авторів від різних політичних сил, представлених у парламенті й суспільстві.

«Голос України» нікому не нав'язує своєї позиції або позицію якоїсь партії чи групи.

«Голос України» вважає, що розумний читач сам зробить висновки і сам вирішить, кому він симпатизує, чиї погляди і в чому поділяє чи не поділяє.

Так все у нас з читачем уже, слава Богу, шостий рік і відбувається. Ми читачеві — поживу для роздумів, він газеті — постійну передплатну підтримку.

А крім політики й невідкладного опублікування законів та інших офіційних документів, на наших сторінках:

- — питання державного будівництва;
- — оперативна інформація про події в Україні та світі;
- — коментарі досвідчених оглядачів і фахівців;
- — статті, кореспонденції й репортажі на підтримку вітчизняного товаровиробника;
- — сільські новини й проблеми;
- — мистецькі новини;
- — спортивне життя;
- — і просто цікава інформація зі сфер сімейних, сільських, міських, столичних, світових.

Цікава лотерея очікує тих, хто оформить передплату на рік.

Наш спонсор лотереї-97

Настали часи чернігівської лози?

Цього року ЗАТ «Чернігівська фабрика лозових виробів» за виробничими показниками залишило далеко позаду більшість відомих підприємств області. Приріст виробленої акціонерами продукції становить близько 56 відсотків!

Здавалося б, усе можна пояснити банальною причиною: зріс попит на лозові вироби — от і увесь успіх. Але на фабриці, яка потрапила до престижного «Європейського каталогу виробників», це пояснюють насамперед докорінною зміною виробничої програми.

У чому її відмінність від попередньої? У минулі роки чернігівські лозовики простоювали по кілька місяців, бо склади були завантажені власною нереалізованою продукцією. До речі, добротною. Часом не вистачало і сировини.

Власникам фабрики, що акціонувалася, таке тихе життя, розраховане на випадок, стало неприйнятним.

— Ми вирішили тепер не чекати покупців-замовників, —каже президент ЗАТ «Чернігівська фабрика лозових виробів» Олег Єременко, — а самі енергійніше шукаємо ринки збуту. І не тільки в Україні. Збільшили асортимент продукції втричі. Нині маємо стільки замовників, особливо в Росії, що доводиться навіть розширювати виробництво. Вже відкрили другий меблевий цех.

Красиві гарнітури з лози, дивани, столики, етажерки, абажури, хлібниці, кошики тощо вартістю від 50 до 3000 гривень мають значний попит у Санкт-Петербурзі, Москві, Луганську, Одесі, Києві, Сумах. Для тих, хто бажає встановити контакт з чернігівськими лозовиками, повідомляємо телефон: 7-88-19.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігівська область.

На знімках: зразок виробів з лози.

Споживач починає і виграє

***П**РИКМЕТА часу: суди дедалі частіше розглядають громадянські позови з відновлення прав, захисту честі й гідності, відшкодування матеріальних і моральних збитків. Цьому сприяє знання громадянами законів, зокрема тих, що захищають права споживачів.*

У камері завелися злодії

З недавніх пір столичний готель «Експрес» зажив дурної слави. Не астрономічними цінами за номери, не полчищами тарганів у них і не погашеними екранами телевізорів — кого з гостей здивуєш таким сервісом київських готелів... «Експрес» вирізнився серед інших унікальною камерою схову, до якої, як звісно, здають речі, за збереження котрих у номерах «адміністрація відповідальності не несе». Отже, за логікою у камері їх цілісність і недоторканність гарантовано. Проте, з'ясовується, і неможливе можливе. У цьому переконався П. К-р, що мав нещастя зупинитися свого часу в «Експресі». Слухняний відряджений і гадки не мав, що на його нехитрі речі покладе око нечистий на руку. Одне слово, вони безслідно зникли.

Крайніх у таких випадках шукати марно, тому господар валізи звернувся до одного з районних судів столиці. Той стягнув з Українського центру з обслуговування пасажирів на залізничному транспорті 111 мільйонів 750 тисяч карбованців. Центр законне рішення знехтував і відшкодовувати збитки не поспішав. Позивач через сім місяців знову написав заяву до суду з проханням стягнути ще 26 мільйонів «інфляційних». Позов було задоволено. Не допоміг відповідачам і протест, що його направив до міського суду заступник прокурора Києва. Його аргументи про неможливість сплатити гроші через відсутність у Центрі адреси власника украдених речей здаються щонайменше легковажними. Відповідачеві ніхто не забороняв внести мільйони на депозитний рахунок суду або нотаріальної контори. Про це й повідомили з міського суду, відмовивши у задоволенні протесту...

Чиновнику, ти не правий!

Кращий захист — напад. Цей метод уміло використовували окремі чиновники столичного управління соціального захисту населення до інваліда В. З-го. Сказати, що киянин у 1993—1995 рр. безуспішно оббивав пороги кабінетів цього шановного і вкрай потрібного закладу — нічого не сказати: він інвалід без обох ніг. У своїй позовній заяві до районного суду В. З-й скупо, але вражаюче виклав суть одиссеї, яку йому влаштували захисники прав знедолених. Переказувати митарства, що супроводжувалися приниженнями і образами, зайве, бо кожен знає, на що здатний бездушний клерк. А «провина» інваліда була в тому, що він відстоював своє право на отримання автомобіля з ручним управлінням. Суд вирішив справу на користь позивача, але чого коштувало йому домогтися виконання рішення... Тоді В. З-й знову звернувся до суду з проханням відшкодувати моральні збитки, але через певний час отримав відмову. З'ясовується, вимоги позивача щодо компенсації за знущання «не ґрунтуються на законі»...

Літайте! Але краще у сні

Безпрецедентний випадок трапився у Києві: громадянин України подав позов у суд на зарубіжну авіакомпанію і виграв процес. Йому відшкодовано майже 270 мільйонів карбованців матеріальних і 37 мільйонів моральних збитків. Але ці гроші, напевне, не компенсували й частки втрат, заподіяних з вини недобросовісних працівників авіакомпанії. ... Купуючи квиток на літак компанії «Балкан», С. К-й тільки й чув: сервіс найвищого гатунку — гарантуємо. Неприємності почалися вже в аеропорту «Бориспіль». Спочатку рейс до Софії затримали на кілька годин —страйкували болгарські льотчики. У столиці Болгарії замість доби пробув дві. Строк дії візи, на отримання якої витратив чимало доларів, часу і нервів (оформляв через Москву), закінчувався. А кінцевий пункт відрядження був ... Сідней. На рейс із Софії пасажир, звісно, запізнився, а наступний за розкладом мав бути лише через тиждень. Під тиском товаришів по нещастю жертв «сервісу» почали відправляти за місцем призначення літаками інших авіакомпаній. А тут з'ясувалося, що з Києва не прибув чемодан С. К-ого... У Сіднеї тільки речі й отримав, але на тому митарства не скінчилися. Повернення додому було ще драматичніше. У Києві запевняли, що дорога назад займе трохи більш як добу, а провів у дорозі пасажир шість, причому п'ять — за власний кошт. А яке хамство й бездушність з боку працівників «Балкан» супроводжували киянина, розповідати довго. С. К-й описав усе в листі до керівництва «Балкан», на який відповіді не отримав. Тоді звернувся до Української асоціації споживачів, яка й виступила позивачем від імені бідолахи. Представники авіакомпанії нехтували судові засідання... півтора року. Врешті-решт програли. Чи не вперше український споживач виграв спір з іноземною компанією. Думаю, не востаннє...

Іван ІЛЛЯШ.

Чудодійний елей «Таврії»

В Україні лише чотири заводи, що спеціалізуються на виготовлені коньяку, — ужгородський, одеський, сімферопольський і каховський. Коньячне виробництво на території нашої країни відоме з 1929 року. Та, попри молодість-зеленість, воно вже має свої традиції і секрети.

Як запевнив директор каховського заводу-радгоспу «Таврія» Олександр Сидоренко, вони поять Україну тільки якісними напоями. В асортименті близько 40 найменувань чудодійного елею. В цьому переліку сім позицій займають коньячні вироби: ординарні коньяки (три-, п'ятизіркові та «Десна»); марочні («Таврія», «Каховка», «Дніпро»). До речі, називаючи свої напої, що викликають певні асоціації, словом «коньяк», українські виробники, в принципі, порушують авторські права французів, бо тільки вони мають патент на виробництво цього напою та його назву. А наші коньяки слід називати бренді, при цьому вміст пляшки від зміни назви не зміниться. Але підкоряючись загальному нехтуванню, надалі й ми називатимемо цей алкогольний напій звичною слухові обивателя назвою.

За рік каховське бахусне виробництво переробляє 28 тисяч тонн винограду і випускає близько 18 мільйонів пляшок алкогольних напоїв. При цьому використовується технологічно чиста технологія холоду. Напої виробляють переважно без консервантів. За словами заступника директора з виробництва Івана Петрова, вина й коньяки «Таврії» аж ніяк не гірші від зарубіжних аналогів. Проте тамтешній споживач про це не знає. Жоден з чотирьох українських коньячних заводів не експортує своєї продукції. Чому? По-перше, обсяги не такі вже й великі. Як стверджує винороб зі стажем Іван Петров, допомоги Заходу в даному разі ми не потребуємо — самі все вип'ємо. А по-друге, коньяк нема в що розливати, щоб його гідно подати. Немає нормально оформленої тари, гарної поліграфічної етикетки.

На «Таврії» поділилися новиною, сказати по правді несподіваною і дещо приголомшливою: невдовзі в Україні коньячні заводи перейдуть на випуск єдиної марки ординарного коньяку (марочні «старички» залишаться в попередньому асортименті). Як пояснив Іван Петров, таку спрощену коньячну політику було задумано ще у 80-х роках. Оскільки представники групи ординарних коньяків (малий термін витримки) не дуже відрізняються один від одного смаковими якостями та ціною, вирішено було звести їх воєдино...

Великою проблемою для вітчизняних виробників є фальсифікація їхньої продукції.

Дирекція каховського заводу-радгоспу «Таврія» радить пити лише якісні напої. А для цього дивіться на закоркованість пляшки, на поліграфію етикетки та на торговельну точку реалізації продукту. Аромат справжнього коньяку не сплутаєш з підробкою.

Ольга ВАУЛІНА.

Київ — Каховка.

Увага:

«Голос України — ТИЖДЕНЬ»

(Початок на 1-й стор.).

Передбачено, зокрема, рубрики, навіть далеко не повний перелік яких дасть вам уявлення про тижневик: «Кулуари», «Прогноз», «Земля», «Регіон», «Екологія», «Втнули», «Між нами, гілками» (зрозуміло, влади), «Суть закону», «Фейлетон», «Сердиті рядки», «Поезія», «Нотатки на полях історії», «Пам'ять», «Весь світ — театр», «Як заробити перший мільйон. І другий», «Цього тижня», «Сім днів», «Репортерський експрес», «Такі ми є», «Люди. Влада. Гроші», «Провінційні сюжети», «Наше пиво», «Власник», «Архіви» тощо.

Вам буде цікаво дружити з новим виданням з першого номера.

Передплатна ціна на рік — 24 гривні, на півроку — 12 гривень.
Передплатний індекс: 40342.

До уваги Кабінету міністрів

«...Але ж це несправедливо!»

Розповідають селянські листи

Безвладдя і безладдя

Чого ми стали такі бідні? Приклади з життя КСП «Промінь» дають відповідь на це питання. Мали ми 800 голів корів — залишилося 400, були кури — тепер перевелися, городини немає, садок занедбали, свиноферму розорили. Мовляв, чума напала на свині, а її й не було.

На Івана Купала знімали з села чумний карантин. Чиновники з району й колгоспу в лісі пили та в карти грали, а в колгоспі тим часом здулись і допнули дві корови. І немає з кого за це спитати.

Тепер візьмімо наших фермерів. Хто вони? Це голова КСП — він переписав землю на жінчиного брата. Це голова сільради — він переписав землю на тестя. Це заступник голови і головний інженер — вони передали ділянки батькам.

От і вийшло, що прості люди знову зосталися осторонь. Зібрали фермери врожай гречки та соняшнику, очистили його колгоспними механізмами, завезли до колгоспної комори... І нікому з людей влади й за вухом не свербить, що не так усе це має робитися.

З наших безвладдя і безладу хтось добре наживається, тільки не доярка чи свинарка. А вся біда в тому, що втратили ми віру. В п'ятдесяті роки комуністи поруйнували наші церкви, а сьогодні виводять людей на демонстрації...

Не підписуюсь, бо із світу зживуть.

Клинове
Голованівського району
Кіровоградської області.

До чого я допрацювався

Я народився 1938 року в Скотаревому Шполянського району, у 1952—1956 роках працював у колгоспі цього села. За комсомольською путівкою поїхав у Донецьку область, працював у шахті в 1956—1977 роках. 1977 року повернувся до рідного села, працював у колгоспі до виходу на пенсію в 1988 році за шахтарським стажем.

1995 року голова колгоспу Анатолій Вдовиця викреслив моє прізвище зі списків розпаювання землі і не дає зерна як пенсіонерові. Чи правомірно це?

Володимир Ващенко.

Скотареве
Шполянського району
Черкаської області.

Навіщо ці смішні заборони?

На Чернігівщині багато селян мають бажання переробити на спирт частину свого, заробленого в колгоспі або вирощеного на присадибній ділянці, зерна. Щоб потім удома робити з нього горілку.

Але керівники спиртзаводів щоразу відповідають, що мають документ з Кабінету міністрів, підписаний самим Президентом, щоб не приймали від населення зерно на переробку. Проте люди все ж таки міняють зерно на спирт. Але на цій операції вони багато втрачають. Ось приклад: з одного центнера ячменю або пшениці завод одержує 28—30 літрів спирту, з кукурудзи — 40—41, а людям віддають тільки 6—8 літрів. Таким чином спиртзаводи обманюють і колгоспи. Дуже може бути, що й державна казна від спиртзаводів не одержує того, що їй належить.

А чому б не дозволити вільну переробку будь-якої продукції, як це робиться в країнах Заходу? Треба комусь переробити картоплю на крохмаль — привозь на завод, ознайомся з випиською: скільки крохмалю виходить із центнера, скільки коштує переробка. Те саме і з переробкою збіжжя на спирт. Так буде перекрито шляхи незаконного привласнення державних чи людських грошей.

То я й питаю: навіщо ці смішні заборони?

Степан ЦВЄТКОВ.

Чернігів.

Гарно вкрадене, добре сховане

Нам, групі селян, котрі ще за Союзу виписали в колгоспі «Серп і молот» цеглу з колгоспного цегельного заводу в загальній кількості 2300000 штук по 90 карбованців за тисячу, ще й досі не віддали цеглу, хоч гроші за товар ми вчасно заплатили. Цеглу не віддали тому, що тодішній колгосп розділився на два.

Вимагаємо віддати нам цеглу, а не грошову компенсацію, за яку нічого нині не купиш. Нас обікрали та ще з нас і насміхаються керівники двох колгоспів, а також наше правосуддя в особі обласного й районного судів, обласна та районна ради. Всі вони намагаються довести, наче гарно вкрадене і добре сховане в наш час не карається. Але ж це несправедливо!

Усі документи, які доводять нашу правоту, є в суді та в бухгалтерії колишнього колгоспу.

А. БОДКО, І. ЧЕРНИШ і ще сім підписів.

Білий Камінь
Золочівського району
Львівської області.

Чи щось виробляє промисловість?

Ніяк не можу купити сепаратор для переробки молока. Шукаю, питаю, в газетах оголошення переглядаю — нема! Від реклами іноземних «снікерсів», «тіктаків» та ще багато від чого в очах рябіє, а сепаратора ніхто не рекламує.

Моя родичка, яка працює на фермі, із задоволенням придбала б гумові чобітки, покриті чорним лаком, яких колись було дуже багато в продажу, а тепер не знайдеш. Мабуть, наша промисловість їх не виробляє. То що ж тоді вона для села взагалі виробляє?

Олександр ВЕРТЕЛА, колгоспний ветеран.

Олексіївське
Амвросіївського району
Донецької області.

Хто кого пограбував

У колгоспі «Паризька комуна» люди в масках поночі на півгодини зачинили сторожа в сторожці, вивели з гаража нову «Волгу» і зникли.

Тим часом працівники колгоспу понад три місяці не отримують зарплати, а керівник господарства за тиждень до крадіжки придбав нову «Волгу» за два з гаком мільярди карбованців. Після крадіжки в колгоспі ще зосталися такі авто: «Волга», «Нива», «ГАЗ-69», тож ласкаво просимо...

Хотіли б також дізнатися, за який бартер і в якої установи придбав наш голова нову «Волгу». І з якою метою.

Без підписів.

Носівка
Чернігівської області.

Редакція одержує багато листів від сільських читачів «Голосу України». І ця добірка, котра, на жаль, не змогла увібрати в себе багатьох проблем та зацікавлень селян, усе ж таки показує, що люди виступають проти розбазарювання колективної власності та безгосподарності, які набули значних розмірів у державі, скаржаться на несправедливі щодо них рішення та дії місцевих властей, пропонують, як і де саме, на їхню думку, треба поліпшити роботу підприємств, поновити соціальну справедливість тощо. З добірки видно також, що селяни навіть за складної ситуації не втрачають почуття гумору.

І все ж багатьом з них потрібна конкретна допомога. Редакція сподівається, що Кабінет міністрів України не залишить поза увагою ці листи громадян.

Юридична консультація

Буде зроблено перерахунок

Багато наших читачів, на яких поширюється Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», звертаються до редакції з проханням дати роз'яснення пункту 5 статей 12, 13, 14, 15, пункту 7 статті 16, якими передбачено додаткові пільги сім'ям, які складаються лише з непрацездатних осіб, щодо плати за газ.

Роз'яснення з цього питання було надано Українською газовою корпорацією «Укргаз» в газеті «Урядовий кур'єр» №129—130 за 13 липня 1996 року на стор. 11 під заголовком «Такий дорогий газ»:

«З тексту закону про надання цих пільг неможливо однозначно визначити, як розраховуватися за споживчий газ.

Тому корпорація «Укргаз» звернулася до Верховної Ради України з проханням дати роз'яснення щодо застосування п. 5 зазначених вище статей закону, а саме в частині знижок у подвійному розмірі середніх норм споживання /надання/ на займану площу чи садибу.

Коли отримаємо таке роз'яснення, абонентам газового господарства, на яких поширюється чинність цього закону, буде зроблено перерахунок плати з січня поточного року».

Елегантність для... корівника

Якось Марта Богачевська-Хом'як, українка, що постійно мешкає в США, відвідала Україну і написала статтю, в якій є й такі сумовиті рядки: «Я ще не бачила в жодному суспільстві таких перепрацьованих, змучених і незадоволених життям представниць прекрасної статі».

І я з нею цілком погоджуюся, бо так воно є. Я не збираюся досліджувати всього жіночого питання в Україні — в мене для цього немає даних. Тому візьму одне вузеньке питаннячко: робочий одяг української селянки. У що вони, наші милі наречені, дружини, сестри, матері, бабусі, вдягаються і взуваються?

Ніякого спеціального робочого одягу та взуття для них не виробляють. Тому одна працює у куфайці, друга — в бабусиному жакеті, третя — в плащі, четверта — в халаті з великими квітками по ньому, п'ята — у безрукавці. Те ж саме і з взуттям: одночасно ходять вони в бурках з калошами, в кирзових чоботях, у чобітках, які колись були гарними, а також у тапочках.

Може, комусь здасться, наче я все це вигадую, так у мене перед очима свіже фото групи жінок, які працюють у колгоспній теплиці та навколо неї, і це фото не дозволяє мені сказати неправду.

Слухаю радіо, дивлюся телепередачі. Звідти поінформовані люди кажуть: «На базах жодної куфайки», «робочого одягу немає», «гумових чобіт знов не завезли»... А от натрапляю на телерепортаж з демонстрації мод. Журналіст, який веде передачу, коментує побачене: «Розкішне, елегантне вбрання... Жінки в цих сукнях такі чарівні, вони так не схожі одна на одну, і я їх люблю».

Поруч зі мною на цей момент трапилися дві тваринниці. Поглянули вони на той одяг — не втрималися, висловили своє жіноче ставлення до цієї вечірньої, бальної одежі своїх міських ровесниць... Ніякий папір цих гірких слів не витримає, тож не наводжу їх.

Телебачення залюбки демонструє жіночий одяг, в якому ходять на бали, на вечірки. Але там жінка — та ще й далеко не кожна! — буває на місяць, на рік чи на все життя один-єдиний раз, а праці, в тому числі й селянській, наші жінки віддають щоденно принаймні по кілька годин. Так невже для них, для трудівниць, не знайдеться свого модельєра, свого Зайцева чи Кардена, який змоделював би дешевий, простий, добротний, теплий, зручний та всякий інший робочий одяг, який потім наша легка промисловість пошиє й привезе до сільських крамниць: купуйте, красуні, купуйте, годувальниці, і будьте здорові носивши!

А коли жінок одягнемо в елегантну робочу одіж, то й чоловіки підтягнуться. Повірте, веселіше жити на світі стане!

Анатолій ОБІДЕЙКО, ветеран війни та праці.

Кременчук.

Як позбутися «окупанта»?

Дорога редакціє!

Добре відомо, що в Україні рік у рік катастрофічно знижується виробництво однієї з найбільш життєво необхідних культур — картоплі.

Сотні різного рангу науковців працюють над виведенням нових сортів. Мовляв, уся причина в її виродженні. Тим часом ця культура за своїми цінами наздоганяє банани і загрожує перейти в розряд делікатесів.

Ми, селяни, споконвіку вирощуючи бульбу на присадибних ділянках, вважаємо, що проблема полягає зовсім в іншому, а саме — в різкому зменшенні площ під «другим хлібом». Ще років 10—15 тому на своїх сотках ми садили по 100—150 відер картоплі. Знятий восени урожай давав можливість повністю забезпечити свої потреби, ще й одну-дві тонни продати на базарі чи здати до заготконтори. Сьогодні ж садимо, аби лиш забезпечити власні потреби.

В чому ж причина зменшення ділянок? Та в тому, що ми вже не в змозі боротися з колорадським жуком — цим стихійним лихом, про яке чомусь «не знають» наші шановні доктори та кандидати наук.

Ми не маємо ефективних засобів боротьби з цим страшним шкідником. За вегетативний період доводиться обробляти посіви отрутохімікатами тричі-чотири рази. При цьому купуємо цю отруту за великі гроші. Нема надійних апаратів, користуємося примітивними розбризкувачами або просто віниками. Нема засобів індивідуального захисту, які відповідали б вимогам техніки безпеки при роботі з отрутохімікатами.

Статистика давно підрахувала кількість жертв чорнобильської біди. А хто полічив, скільки людей загинуло і ще загине від колорадського лиха? Адже отрута, якою ми змушені так щедро оббризкувати картопляні поля, попадає у повітря, у воду, в продукцію!

Чому про це мовчить преса? Чи, може, це заборонена тема?

Чим пояснити злочинну бездіяльність у цьому відношенні наших високопоставлених осіб? Може, цi бездіяльність скерована в напрямі чергового, хитро замаскованого геноциду нашого народу? Інакше чому уряд залишив нас наодинці з лихом, яке за своїми масштабами вимагає рішення на державному рівні? Адже вся Україна стогне від колорадського жука!

Ви, урядовці й законодавці, полюбляєте їздити за кордон (за наші кошти, між іншим) набиратися досвіду. То чи доводилося вам бачити в тих же США фермера, що з відром і віником бореться проти колорадського жука?

А він, той жук, до речі, звідти родом. І якось же вміють там його приборкувати! Бо там вирішення таких проблем держава бере на свої плечі. Бо там виробника сільськогосподарської продукції поважають і цінують.

То коли ж нарешті наші державні діячі переймуть цей закордонний досвід — дбати про свій народ?

З повагою
І. Степанченко, А. Листопад, О. Холод та інші — всього шість підписів.

Медвин
Богуславського району
Київської області.

Арбітражний суд Кіровоградської області порушив справи про банкрутство:

товариства з обмеженою відповідальністю «Тонік» (Кіровоград, вул. Зінченка, 3, кв. 78, р/рахунок 001467335 Промінвестбанк, справа № 315/3);

товариства з обмеженою відповідальністю «Нік ЛТД» (Кіровоград, пр. Спускний, 18, р/рахунок 2467871 АК АПБ Україна, справа № 314/3);

акціонерного товариства «Світанок» (Кіровоград, пр. Комуністичний, 1, р/рахунок 0001467063 Промінвестбанк, справа № 313/3);

приватної творчої комерційної фірми «Варвара» (Кіровоград, вул. Уфімська, 22, кв. 12, р/рахунок 468130 філії АКБ Інко, справа № 312/3).

Майнові вимоги кредиторів подавати до арбітражного суду (вул. Луначарського, 29) в місячний термін з дня опублікування.

Организация реализует
по ценам ниже заводских:
- арматуру
- уголок
- швеллер
- катанку
- лист, ленту, полосу
- трубы в ассортименте
- круги стали: 20хН4МА, 65г
- рельс подкрановый марки КР

Возможен бартер на с/х продукцию
Тел. (0562) 42-41-54, 42-31-21.

АВТОСАЛОН ВЕЛЬБОТ
ПОСТІЙНО ПРОДАЄ
АБО ОБМІНЮЄ НА СІЛЬГОСППРОДУКЦІЮ
АВТОМОБІЛІ
МАЗ, КамАЗ, ГАЗ, ЗІЛ, КрАЗ, УАЗ, ІЖ та ЗАПЧАСТИНИ до них
Р/р 2467010 в Міському відд. ПІБ м.Києва, МФО 322250 "Автосалон ВЕЛЬБОТ"
Наша адреса: м.Київ, вул. Залізничне Шосе, 53, кім. ВЕЛЬБОТ, 2-й поверх
Тел.: (044) 294-8538, 294-8421, 294-8366

Автосалон
Любые отечественные автомобили и иномарки
ВАЗ всех моделей М-2141
УАЗ всех модификаций
ИЖ ИЖ-2715 "пирожок"
ГАЗ ГАЗ-31029 любых комплектаций, ГАЗ-3302 "ГАЗЕЛЬ", ГАЗ-3307-3309
Предлагаем бартер на с/х продукты, а также на металлопрокат
тел. (0572) 40-21-20, 52-10-88, тел./факс (0572) 43-34-91

АВТОЗАПЧАСТИ
-- Кузова, ГАЗ, ВАЗ, УАЗ, "Москвич", "Таврия" любой комплектности.
-- Двигатели, автоагрегаты, запчасти к отечественным легковым и грузовым автомобилям, тракторам ХТЗ.
тел.(0572) 40-21-38, 40-21-73 тел/факс(0572) 43-34-50

продаем с доставкой
автотехнику МАЗ тракторы МТЗ
или
меняем на ПШЕНИЦУ, РОЖЬ ЯЧМЕНЬ, КУКУРУЗУ
Тел./факс (017) 268 52 93
(017) 268 40 67

Киевский станкостроительный концерн
реализует ремонтирует **СТАНКИ** токарные, фрезерные, шлифовальные, сверлильные, строгальные и ряд других наименований (новые и б/у);
молотки отбойные МО-2М.
Низкие цены, оптовые скидки, услуги посредников оплачиваются.
Выкупает металлообрабатывающее оборудование б/у.
(044) 442-31-35, 442-85-73, 442-84-45.

ИНФОРМАЦИЯ О ВЫПУСКЕ ИНВЕСТИЦИОННЫХ СЕРТИФИКАТОВ

«ИНВЕСТИЦИОННЫЙ ФОНД «УКРРОСИНВЕСТ»

1. СВЕДЕНИЯ ОБ ИНВЕСТИЦИОННОМ ФОНДЕ

1.1. Полное наименование инвестиционного фонда: закрытое акционерное общество «Инвестиционный фонд «УКРРОСИНВЕСТ».

Тип инвестиционного фонда: закрытый инвестиционный фонд.

2. ИНВЕСТИЦИОННАЯ ДЕКЛАРАЦИЯ ФОНДА

2.1. Вид: инвестиционный фонд закрытого типа.

2.2. Адрес: Украина, 310003, Харьков, проспект Московский, 10/12.

2.3. Уставный фонд составляет 3000000000 крб.

2.4. Зарегистрирован 20.05.96г. исполкомом Харьковского городского совета народных депутатов, распоряжение № 975 (п.1.8).

2.5. Срок деятельности Фонда: 7 лет.

2.6. Цель деятельности Фонда: осуществление совместного инвестирования в интересах участников и учредителей Фонда;

2.7. Предметом инвестиционной деятельности Фонда является:

а) осуществление деятельности по совместному инвестированию путем выпуска инвестиционных сертификатов;

б) осуществление коммерческой деятельности с приватизационными бумагами.

3. ДАННЫЕ ОБ ЭМИССИИ ИНВЕСТИЦИОННЫХ СЕРТИФИКАТОВ

3.1. Фонд выпускает инвестиционные сертификаты в количестве 900000 (девятьсот тысяч) штук, номинальной стоимостью каждого 0,5 грн. (на суму 450 000 грн.).

Вид инвестиционных сертификатов — именные.

Форма выпуска инвестиционных сертификатов небумажная, собственнику инвестиционных сертификатов может выдаваться сертификат на суммарную стоимость имеющихся у него инвестиционных сертификатов.

3.2. Выпуск инвестиционных сертификатов зарегистрирован Минфином Украины, № 110/3/96 от 9 августа 96 г.

3.3. Дата начала эмиссии — 15 августа 1996 г.

3.4. Запланированный курс продажи одного инвестиционного сертификата — 50000 крб.

4. УЧРЕДИТЕЛЯМИ ФОНДА ЯВЛЯЮТСЯ ТРИ ФИЗИЧЕСКИХ ЛИЦА.

5. ОРГАНАМИ УПРАВЛЕНИЯ ФОНДА ЯВЛЯЮТСЯ:

общее собрание учредителей, наблюдательный совет, департамент управления, ревизионная комиссия.

6. СВЕДЕНИЯ ОБ ИНВЕСТИЦИОННОМ УПРАВЛЯЮЩЕМ ИНВЕСТИЦИОННОГО ФОНДА

6.1. Полное наименование: общество с ограниченной ответственностью «Компания «Брокер». Зарегистрировано 20.05.96 г. исполкомом Харьковского городского совета народных депутатов, распоряжение № 975 (п.1.9.).

6.2. Разрешение Министерства финансов Украины на деятельность по выпуску и обращению ценных бумаг №942 от 11.07.1996 г.

7. СВЕДЕНИЯ О ДЕПОЗИТАРИИ ИНВЕСТИЦИОННОГО ФОНДА:

Акционерно-коммерческий РЕАЛ-БАНК

Зарегистрирован Национальным банком Украины 29.10.1991г., регистрационный № 60. Разрешение Министерства финансов Украины на работу в качестве депозитария инвестиционного фонда и инвестиционной компании № 4 от 19.05.94 г.

8. СВЕДЕНИЯ ОБ АУДИТОРЕ ФОНДА.

8.1. Полное наименование: общество с ограниченной ответственностью аудиторская фирма «Промаудит». Лицензия на право ведения аудиторской деятельности № 000227, выдана Аудиторской палатой Украины 05.07.94 г.

ДО УВАГИ КЕРІВНИКІВ ПІДПРИЄМСТВ

ГОЛОВНИХ ІНЖЕНЕРІВ, ГОЛОВНИХ ЕНЕРГЕТИКІВ, НАЧАЛЬНИКІВ ЕЛЕКТРОЦЕХІВ ТА ЕЛЕКТОДІЛЬНИЦЬ

Фірма VARTA Batterie AG, Німеччина

запрошує Вас відвідати наш стенд на виставці

"Комп'ютерЕкспо-96"

- джерела безперебійного живлення
- агрегати гарантованого енергозабезпечення для систем зв'язку та сигналізіції
- комплексні системи гарантованого живлення обчислювальних центрів та систем управління технологічними процесами (UPS, інвертори, випрямлячі, конвертори та дизель-генератори)
- стаціонарні, автомобільні, тягові та авіаційні батареї
- приладові та побутові батарейки та акумулятори

Наше обладнання встановлене та гарантує живлення:

- 19 систем безпеки атомних реакторів українських АЕС
- систем управління урядового зв'язку
- аеропортів "Франкфурт", "Звартноц" та головного офісу IBM
- Центрального та Печерського вузлів зв'язку, а також систем Укртелекому у містах Дніпропетровську, Донецьку, Одесі, Львові, Луганську та інших
- системи енергозабезпечення Палацу "Україна"
- різнобічних систем Газпрому
- систем банків Dresdner Bank і Lloyds Bank
- авіакомпаній "Авіалінії України" та "Руслан"
- Одеської та Донецької залізниць

Продукцію представляють українські підприємства:

концерн "Плутон", фірма "ЕЛІП", фірма "Селком"

Телефони у Києві: 417-8522, 225-4178

Предприятие МТС реализует по низким ценам:
грузовые автомобили ЗИЛ; двигатели, агрегаты, запчасти: КамАЗ, ЗИЛ, ГАЗ-53, КрАЗ; авто и с/х шины.
Т/ф: /044/ 211-41-79, 213-89-19.

Арбітражний суд Житомирської області (262014, м. Житомир, вул. Мала Бердичівська, 25) порушив справу № 5/38 «Б» від 12.08.1996 р. про банкрутство ВАТ «Житомирський завод хімволокна» (262025, м. Житомир, вул. Промислова, 1/154, р/р 467172 в Королівському відділенні Промінвестбанку м. Житомира, МФО 321335).

Претензії кредиторів приймає арбітражний суд протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Арбитражный суд Донецкой области (340105, Донецк, б. Пушкина, 34), возбудил дело № 13-3/14 «б» о банкротстве КПФ «Атон».

Юридический адрес: 340037, Донецк, ул. Кирова, 145, расчетный счет № 609648 в Кировском отделении Укрсоцбанка.

Претензии возможных кредиторов и заявления санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Інформаційно-упроваджувальна фірма «Вераде» повідомляє про самоліквідацію. Всі претензії приймаються ліквідаційною комісією протягом 1 (одного) місяця зі дня опублікування оголошення. Телефон для довідок: (044) 417-83-08.

ШАНОВНІ АКЦІОНЕРИ! 23 жовтня 1996 року о 15-00 у приміщенні клубу ПТУ-12 (пров. Куренівський, 4) відбудуться загальні збори акціонерів АТ РБП «Саніта»

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

1. Доповідь правління АТ про результати фінансово-економічної діяльності за 1995 рік і 9 місяців 1996 року;
2. Звіт ревізійної комісії;
3. Внесення змін і доповнень до статуту АТ.

Правління АТ.

Арбитражный суд Севастополя (335038, Севастополь, пл. Восставших, 6) возбудил дело № 103/3 о признании банкротом ООО «Номинал» (335038, Севастополь, ул. Колобова, 15, кв. 358; р/с 467279 в ПИБ г. Севастополя).

Арбітражний суд Києва (Київ-30, вул. Б. Хмельницького, 44-в) порушив справу № 17/182 про визнання банкрутом АП «Тандем» (юридична адреса: Київ, вул. Бориспільська-34), зареєстрованого в Дарницькій держадміністрації за № 0092-155 КП, р/рахунок 642019, МФО 322012 у Київській дирекції УСБ.

Претензії можливих кредиторів і заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікувнаня цього оголошення.

ПТО «Ратал Лтд » объявляет о своем закрытии. Претензии принимаются по адресу: 320006, Днепропетровск, пр. Пушкина, 77-а.

Арбитражным судом Луганской области рассматривается дело № 196/10 «б» о признании банкротом торгово-производственной фирмы «Каштан». Юридический адрес: 349000, Луганская обл., Лутугинский р-н, п. Белое, ул. Школьная, 26, расчетный счет № 609250 в Лутугинском отделении АК Проминвестбанк, МФО 304494.

Претензии кредиторов принимаются в месячный срок со дня опубликования объявления.

Арбитражным судом Луганской области рассматривается дело № 123/9-«б» о признании банкротом малого частного предприятия «Купец». Юридический адрес: 349060, Луганская область, Лутугинский район, п. Георгиевка, ул. Краснознаменная, 42, расчетный счет № 609920 в Лутугинском отделении АК Проминвестбанк, МФО 304494.

Претензии кредиторов принимаются в месячный срок со дня опубликования объявления.

Арбитражный суд Сумской области постановлением от 22.07.1996 г. возбудил дело о банкротстве ООО «ЛИК» ЛТД, р/сч. 1467304 в Заречном отд. УСБ г. Сумы, МФО 337085.

Претензии принимаются в течение одного месяца с момента выхода объявления.

САЛКОМ

юридична фірма у зв'язку з розширенням своєї діяльності запрошує на роботу юристів, що бажають спеціалізуватися у сфері комерційного права.

Вимоги до кандидатів:

вища юридична освіта;
досвід практичної або науково-дослідницької/викладацької роботи;
володіння іноземною мовою (бажано);
навички роботи з комп'ютерною технікою.

Можливе встановлення іспитового терміну, а також стажування у відомих юридичних фірмах за кордоном.

Відбір здійснюється на конкурсних засадах.

Звертатися за адресою:

Київ, вул. Хрещатик, 14; тел. (044) 229-61-76.

Автоцентр «Киев-транссервис»

к осенне-полевому сельскохозяйственному сезону проводит

РАСПРОДАЖУ

(цены снижены на 10%)

автомобилей УАЗ выпуска 1996 г. со склада в Киеве.
При покупке партии автомобилей предоставляется дополнительная скидка.

МАРКА	ЦЕНА с учетом налога	ЦЕНА без уплаты налога (НДС, тамож., пошл., акциз)
УАЗ 3962 (санитарный)	8900 у. е.*	7200 у. е.
УАЗ 2206 (микроавтобус)	8950 у. е.	7300 у. е.
УАЗ 31512 (командирский)	10000 у. е.	6000 у. е.

* Плата в национальной валюте по курсу национального банка на день оплаты.

Киев, ул. Кабельная, 12 (метро «Петровка»).
Тел. отдела сбыта: (044) 410-9130; (044) 410-88-21.

Акционерный банк ЗЕВС

ЗЕВС
АКЦИОНЕРНЫЙ БАНК

зарегистрирован Национальным банком Украины 29 сентября 1993 года под номером 199.
Уставной капитал банка составляет 12.200.000 гривен или 5.000.000 экю.

Основные виды деятельности:

- комплексное расчетно-кассовое обслуживание юридических лиц
- открытие счетов физическим лицам
- привлечение свободных средств юридических и физических лиц на депозиты и в сберегательные сертификаты
- кредитование юридических и физических лиц
- обслуживание клиентов с использованием системы электронных платежей "Клиент-Банк"
- купля-продажа иностранной валюты на валютном рынке Украины
- осуществление вексельной формы взаиморасчетов
- осуществление международных расчетов (корреспондентские отношения с 22 банками США, Европы, стран СНГ, Балтии)
- проведение операций с ценными бумагами
- информационные, консультационные и другие виды услуг

Наш адрес:
252032 г. Киев, ул. Коминтерна, 15.
Тел. (044) 2244074, 2711867, 2711349
Факс (044) 2450690

Филиальная сеть:

- 266000, г.Ровно, ул. Княгини Ольги 8. Тел. (03622) 225051, 269914
- 265921, г. Кузнецовск, м-н Вараш 25. Тел (03636) 22324
- 341000, г. Мариуполь, Комсомольский бульвар 74. Тел. (0629) 235313, 236208
- 332606 г. Энергодар, ул. Строителей 46. Тел. (06139) 33812, 38543
- 329550, г. Южно-Украинск, бул. Шевченко, 2. Тел (05136)25694

Приглашаем к сотрудничеству!

Держтелерадіо України
Агентство «Телерадіореклама»

ТЕЛЕ

ПРОПОНУЄ В ЕФІРІ
щоденні рекламно-інформаційні блоки, тематичні передачі «Перспектива» та «Презентація» (зустрічі з діловими людьми, виставки, аукціони, телеігри, конкурси, шоу, лотереї тощо).
ВИГОТОВЛЯЄ
відеокліпи, відеофільми, споти, сюжети.

РАДІО

ПРОПОНУЄ В ЕФІРІ
щоденні рекламно-інформаційні випуски (репортажі, інтерв'ю, коментарі, огляди, оголошення тощо).
ВИГОТОВЛЯЄ
магнітофільми та іншу аудіопродукцію.
РОЗМІЩУЄ
вашу рекламу в найпопулярніших передачах Українського телебачення і радіо.

МИ ГОТОВІ УКЛАСТИ З ВАМИ УГОДУ НА ДОВГОСТРОКОВЕ СПІВРОБІТНИЦТВО.
МИ БУДЕМО РАДІ, ЯКЩО СВОЄЮ РЕКЛАМОЮ ДОПОМОЖЕМО ВАМ У РОЗВ'ЯЗАННІ ВАШИХ ПРОБЛЕМ!

НАША АДРЕСА: 252033, Київ-33, вулиця Володимирська,69-А.
Т/ф.:224-45-43,220-91-29.

Купуємо

на умовах франко-вагон, франко-елеватор

Пшеницю 3,415 класу
Ячмінь пивоварний
Мінімальна партія зернових — 500 т
Ріпак продовольчий і технічний

Розглянемо конкретні пропозиції зі вказаними умовами оплати і сертифікатами якості.

Торговий дім «Крок-Маркет ЛТД».
Тел.: (03422) 4-90-51, 4-04-04;
факс 4-72-54.

"КИЕВРЕММЕХ" РЕАЛИЗУЕТ

Аварийная машина АТ-70М(ГАЗ)
Автобусы ПАЗ-3205, УАЗ-2206(11ч.)
Автовышки ТВГ-15(ГАЗ), ТВ-26(ЗИЛ)
Ассенизационные маш. КО-503В(ГАЗ)
Бульдозеры Д-606(ДТ-75), ДЗ-171(Т-170)
ИЖ-2715(пирожок), УАЗ-3303(борт.)
Мусоровоз КО-413(ГАЗ), ПУМ-93
УАЗ-3962(санит), УАЗ-3909(фермер)
Хлебный фургон(ГАЗ-3307)

КУПИМ: трактора ДТ-75, Т-170; шасси ГАЗ-3307, -3309.

ТЕЛ:(044) 450-31-81, ТЕЛ.ФАКС: 452-18-46, 452-68-96.

ПОРШНЕВАЯ ГРУППА

(гильза, поршень, палец, кольца, вкладыши, прокладки)

ДЛЯ АВТОМОБИЛЕЙ: *КамАЗ, МАЗ, КрАЗ, ГАЗ-53, ЗИЛ-130, "ИКАРУС", УАЗ, ГАЗ-24, "Москвич-412", ВАЗ, ЗАЗ, ГАЗ-21, "Таврия"*

ДЛЯ СЕЛЬХОЗТЕХНИКИ: *Т-150, МТЗ-80, -82, ДТ-75, "Кировец", «Нива», «Колос», для двигателей: Д-240, А-41, 01М, СМД-14,-18,-20,-22,-31,-60*

для ГАЗ-53: коленвал, диск и корзина сцепления.

ТОПЛИВНАЯ АППАРАТУРА

для дизельных двигателей (*распылители, форсунки, плунжерные пары*).
для КрАЗа: ТНВД.

Возможен бартер на продукты питания

ЧП «СПАРК»,
Киев, ул. Чаадаева, 3а (Борщаговка).
Тел./факс: (044) 474-4177.

У номер

● *Маріуполь*

Дощовий курорт

Цього року природа піднесла місцевим мешканцям сюрприз. Майже щодня — дощі, температура повітря знизилася до 10 градусів тепла. Часті зливи випробують на витривалість маріупольські комунальні служби. Із 600 кілометрів місцевих доріг із твердим покриттям майже половина опинилася під товстим шаром води. Дощові потоки паралізують рух транспорту.

● *Черкаси*

Феномен «міст сонця»

Щорічну обласну літературно-краєзнавчу премію імені Михайла Максимовича за 1996 рік присуджено відомому досліднику і популяризатору легендарного Трипілля Вадимові Мицику.

Створивши у місті Тальному на Черкащині унікальний музей історії хліборобства, Вадим Федорович упродовж багатьох років вивчав феномен «міст сонця» трипільської культури, побут давніх українців, орачів-хліборобів.

● *Київ*

Реформи не для проформи

За ініціативою ряду економічних відомств, за участю Кабінету міністрів України та Комісії Верховної Ради України з питань економічної політики та управління народним господарством 24-25 жовтня у Києві відбудеться науково-практичний семінар «Реформування відносин власності в АПК у світлі Закону України «Про особливості приватизації майна в агропромисловому комплексі».

Програма семінару передбачає аналіз стану приватизації в АПК. Учасників консультуватимуть щодо приватизації, реформування колективної власності, перетворення ЗАІ у відкриті акціонерні товариства.

● *Львів*

Франко — досі у спецсховищах

У Львівському держуніверситеті відбулася міжнародна наукова конференція «Іван Франко — письменник, мислитель, громадянин», присвячена 140-річчю від дня його народження.

Львів став центром франкознавства, виповнюється 40 років з часу заснування інституту франкознавства при університеті, однак велика рукописна спадщина Івана Франка, зазначали на конференції, досі лежить у київських спецсховищах. Тож на часі — видання невідомих широкому загалу творів.

Спорт

Похлинулися «полтавською галушкою»

Футбол. Минулої п'ятниці відбулося чергове засідання ПФЛ. Зокрема, було проведено жеребкування пар 1/16 фіналу розиграшу Кубка країни. На цьому етапі в боротьбу, як відомо, вступають клуби вищої ліги.

Група А. Динамо-2—Чорноморець, ФК Львів—Дніпро (Дніпропетровськ), Буковина—Карпати (Львів), Газівник—Металург (Запоріжжя), ЦСКА-2—Торпедо (Запоріжжя), Волинь—Таврія, Явір—Кремінь, Карпати (Мукачеве)—Кривбас. **Група Б.** Металург (Донецьк)—Динамо (Київ), Металург (Нікополь)—Ворскла, Металург (Маріуполь)—Шахтар (Донецьк), Портовик—Зірка-НІБАС, Хімік (Сєвєродонецьк)—Нива (Тернопіль), Оскол—Нива (Вінниця), Динамо (Саки)—ЦСКА, Поліграфтехніка—Прикарпаття. Матчі відбудуться 9 жовтня.

Першість країни. Перша ліга. 13-й тур. Металіст—Металург М. 1:3. Савенко, 39 — Підлісний, 17, Радченко, 46, Ярмолич, 50. **Закарпаття—Нафтовик. 2:4.** Гето, 6, Прудкий, 59, з пенальті — Задорожний, 9, 57, Липинський, 12, Ланцфер, 24. **Хімік Ж—Хімік С. 1:0.** Никончук, **18. Зоря—Кристал. 2:0.** Спірак, 52, 89. **СК Миколаїв—ЦСКА-2. 4:0.** Галстян, 31, Сонін, 44, з пенальті, 47, 70. **Сталь—Буковина. 2:0.** Бугаков, 74, Манько, 84. **ФК Львів—Явір. 2:1.** Мазур, 55, Гурка, 60. **Дніпро—Шахтар. 2:0.** Криштоп, 17, Демченко, 70, з пенальті. **Поділля—Металург Д. 1:1.** Магріані, 36 — Остапов, 4. **Волинь—Металург Н. 1:0.** Драницький, 31. **Верес—Поліграфтехніка. 2:1.** Шевчук, 60, Вознюк, 85 — Гура, 21.

СК Миколаїв, Нафтовик — по 28 очок, Сталь — 27, Металург Д — 26, Зоря, Волинь — по 25, Хімік С —24, Металург М, СК Одеса — по 22, Верес — 20, Динамо-2, Поліграфтехніка — по 19, Буковина, Кристал — по 18, ФК Львів, Металург Н — по 16, Явір, Хімік Ж — по 13, ЦСКА-2 — 12, Закарпаття — 10, Металіст —9, Поділля — 6, Шахтар — 5, Дніпро — 3.

Чемпіонат країни. Вища ліга. 10-й тур. Ворскла—Динамо. 4:3. 26 000. 0:1 Ребров, 3, 1:1, Чуйченко, 5, 1:2 Максимов, 8, 2:2 Чуйченко, 13, 3:2 Кобзар, 21, 4:2 Кислов, 31, 4:3 Шкапенко, 77. **Ворскла:** Ковтун, Дичко (О. Венглинський, 25), Головко, Кобзар, Боровський, Мачоган, Хомин, Кислов, Самойлов, **Чуйченко, Шарій** (Огарін, 67). **Динамо:** Кутепов, Лужний, **Ващук,** Хацкевич, Шматоваленко, Михайленко, Максимов, Дмитрулін, Косовський, Кардаш (Шкапенко, 68), Ребров.

Попереджено Хацкевича, Реброва, Хомина, Чуйченка, О. Венглинського. На 52-й хвилині вилучено з поля Максимова (удар ногою суперника, що лежав), на 89-й —Ващука (фол останньої надії). Суддя Анатолій Жосан (Херсон).

Чорноморець—Кремінь. 1:0. 2000. Гусейнов, 72. **Металург—Зірка-НІБАС. 0:1.** 8000. Мізенко, 25. **Кривбас—Торпедо. 2:1.** 4000. 0:1 Р. Бондаренко, 31, 1:1 Г. Попович, 43, 2:1 Москвін, 71. **ЦСКА—Таврія. 2:1.** 2500. 0:1 О. Кунденок, 24, 1:1 Гончаренко, 45, 2:1 Ревут, 64. **Прикарпаття—Шахтар. 2:1.** 6000. 1:0 Зуєнко, 22, 2:0 Максимюк, 57, 2:1 Воскобойник, 59. **Дніпро—Карпати. 0:0.** 3000.

Динамо, Чорноморець — по 22 очки, Дніпро, Ворскла —по 21, Шахтар, Карпати — по 17, Зірка-НІБАС — 16, Металург — 15, Нива Тр — 12, Торпедо, ЦСКА — по 11, Таврія, Кремінь — по 10, Нива Вц — 9, Кривбас — 7, Прикарпаття — 5.

З усього видно, що Йожеф Сабо почав таки застосовувати надані йому «надзвичайні» повноваження. До Полтави не прибули Леоненко і Шовковський. Подейкують, що воротар узагалі опинився вже у «Динамо-2». Але це не допомогло, чемпіон похлинувся «полтавською галушкою». Господарі, не дивлячись на те, що їм довелося відігруватися впродовж матчу, діяли напрочуд зібрано, згуртовано і злагоджено.

До несподіванок можна віднести поразку на власному полі запорізького «Металурга». Помітною подією стала також перемога «Прикарпаття» над «Шахтарем». Сподіваємося, цей успіх підопічних Віктора Колотова стане своєрідним допінгом для колективу, який посідає поки що останнє місце в турнірній таблиці.

—Моя команда інколи грає дуже добре, — сказав наставник ЦСКА Володимир Лозинський, — і ... програє. А от сьогодні вона діяла не найкращим чином і здобула три очки. Але були й підстави для отакої невиразності. З різних причин не змогли вийти цього разу на поле Уляницький та Яремко. Отож, довелося робити певні перестановки і внаслідок цього п'ятеро наших футболістів виконували незвичні для себе амплуа...

Узагалі матч ЦСКА—«Таврія» був бойовим. Голи забивалися напрочуд ефектні. Особливо той, який провів головою Ревут після передачі Цихмейструка. Нападаючий, як кажуть, збив «павутиннячко» у правій «дев'ятці» воріт гостей.

Якщо ми вже заговорили про ворота сімферопольців, то їх у цілому добре захищав Левицький. І не його вина у пропущених м'ячах. Але воротар здивував іншим. Одного разу, керуючи встановленням захисної стінки, він так матюкався, що, кажуть, зупинився транспорт аж на Хрещатику. Однак це тільки квіточки у порівнянні з тим, що собі дозволяв начальник ФК «Таврія» Рувим Аронов. Він буквально вивергав потоки брудної лайки, коментуючи дії підопічних, суддів. Від сорому навіть позлітало листя з тополь, що оточують будинок Міністерства оборони України. Можливо, така поведінка характерна для міськради Сімферополя, депутатом якої є пан Аронов.

Поцікавився у арбітра зустрічі ужгородця Валерія Онуфера, яка його реакція на поведінку горе-наставника. Той сказав, що відмітив цей факт у протоколі зустрічі. Гадаємо, що керівництво ПФЛ дасть належну оцінку поведінці члена своєї ради.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

***

Як відомо, 4 і 5 жовтня молодіжна і національна збірні країни прийматимуть у відбіркових матчах відповідно першості Європи та чемпіонату світу суперників з Португалії. До цих матчів готуються: у молодіжній команді — Кернозенко, Шовковський, Горяїнов, Колчин, Федоров, Ільченко, Павлюх, Яксманицький, Шищенко, Селезньов, Зотов, Богатир, Костюк, Геннадій Мороз, Бабич, Андрій Головко, Римшин, Єсін, Поклонський, Гарас, Шутов; у національній — Суслов, Близнюк, Лужний, Шматоваленко, Бежендр, Олександр Головко, Парфенов, Скрипник, Ващук, Попов, Максимов, Лучкевич, Косовський, Кардаш, Калитвинцев, Кривенцов, Орбу, Зубов, Леоненко, Гусейнов, Ребров.

1 жовтня — Міжнародний день музики

Є щасливо обдаровані народи. Та чи здогадуються вони про це?

КАЖУТЬ, що в Україні прилучення до світу музики тривало передусім через пісню, живий голос, хоровий спів. Протягом віків пісня формувала головні риси музичного мислення нації. Втім, особливо яскраво втілилися вони у хоровому мистецтві 18 століття. То був період бароко: яскравий, сповнений фарб, орнаментальності, контрастів, який і об'єднав композиторів тієї пори — Максима Березовського, Дмитра Бортнянського, котрим присвячено томи спеціальних досліджень, і Артемія Веделя, який до цього часу залишається найменш вивченим українським композитором.

Дослідженню творчої спадщини А. Веделя приділялося надзвичайно мало уваги. Мало відомо і про його життєвий шлях, повний трагізму і розчарувань. Народився Артемій Лук'янович Ведель 1767 року (в деяких джерелах названо дату 1770 чи 1772 р.) у Києві. Був учнем Моцарта, працював у Москві, в Європі, однак Київ не полишав. Ведель писав різну музику, проте до нас дійшли лише церковні хорали, за які його і переслідували.

Автор 30 духовних хорових концертів та «Літургії» був незвичною і незручною людиною. Його експресія часом призводила до видінь і марень, через що його визнали психічно хворим й ізолювали в чернецькій келії Лаври. Після чергової відмови писати «іншу» музику Веделя перевели до Флорівського монастиря, де він і помер 14 липня 1808 року. Документів, спогадів про композитора майже не залишилося. Невідома навіть його могила.

За два роки — 190-і роковини пам'яті великого митця. Прихильники творчості несправедливо замовчуваного українського композитора створили творчу групу, що працює над проектом встановлення пам'ятника Артемію Веделю в Києві. Його передбачається встановити поблизу філармонії. Проте бракує коштів. Тому академія мистецтв має намір заснувати спеціальний фонд і сподівається на фінансову допомогу усіх небайдужих.

P. S. «Є щасливо обдаровані народи. Я бачив такий народ, народмузикант, — це українці». Так писав Петро Чайковський. І не здогадувався, що через сто років у самому серці співочої нації — Києві, лише 2 з 43 пам'ятників будуть встановлені композиторам: М. Лисенку та М. Глинці».

Аліса РОМАНОВА.

На фото: ескіз пам'ятника А. Веделю — дипломна робота випускниці Української академії мистецтв Лесі Фоменко.

Обережно!

Бліда поганка під шапкою шампіньйона

Жодні заходи не допомагають, щоб застерегти людей він збирання та споживання грибів, — сумно констатує головний санітарний лікар Запоріжжя Валерій Близнюк. І розповідає про те, що днями після отруєння грибами в місті помер 14-річний хлопчина. «Як він кричав...» —додає з болем у серці.

Загалом у Запорізькій області лише у вересні вже отруїлися 35 чоловік. Двоє з них померло. Майже 70 відсотків постраждалих не оминули реанімаційних відділень лікарень.

Після рясних дощів шампіньйонами, здається, населені всі лісосмуги. Найчастіше так і трапляється: ніби шампіньйон, а насправді це — бліда поганка.

Медичні працівники звертаються взагалі не збирати ніяких грибів. Адже Запоріжжя — екологічно забруднений регіон, гриби вбирають у себе у великих кількостях елементи таблиці Менделєєва: токсичні речовини, солі важких металів.

Володимир ДУПАК.

Запорізька область.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.

252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5. Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.

Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А.ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.

◊ Рукописів не повертаємо.

◊ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

◊ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.

◊ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

◊ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 226015.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Зам. 0311179.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.